

Belföldi hírek

bb 1. németh károly beszéde

sl/gk um ie cz

1974. május 3.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk németh károlynak, a politikai bizottság tagjának, a központi bizottság titkárának megnyitó beszédét, amely a kgst megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi ülésen, péntek délelőtt hangzik el. a beszéd f e l o l d á - s i g e m b a r g ó s !!

x x x

németh károly a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa nevében köszöntötte az ünnepi ülés résztvevőit, majd a következőket mondotta:

történelmi negyedszázadot ünnepelünk. a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának, a szocialista országok együttműködésének jubileumára emlékezünk ma. szocialista közösségünk és benne hazánk fejlődésének is rendkívül fontos szakasza volt ez a negyedszázad. olyan korszak, amelynek eredményeire, sorsfordító változásaira, az ezekért folytatott harcainkra, küzdelmeinkre méltán lehet büszke egész nemzedékünk. s legyünk is büszkék, hiszen a kgst-ben megvalósított szocialista gazdasági együttműködésünk nagyban hozzájárult ahhoz, hogy alaposan megváltozott a világ körülöttünk - és benne mi magunk is - ez alatt a huszonöt év alatt.

/folyt.köv./

- 1 -

14

?? 1./ németh kácoly ...1.folyt./um

elég emlékeztetni arra, hogy amikor az európai szocialista országok 1949-ben megalakították a kölcsönös gazdasági segítség tanácsát, még mennyi nehézséggel kellett szembenézniük. a múltból örökölt súlyos tehertételként nehezedett rájuk a gazdasági elmaradottság. a háborus károk helyreállításával egyidőben a foglalkoztatás, a megélhetés súlyos gondjaival és az iparilag fejlett európai országokhoz viszonyítva megannyi egyéb hátránnyal kellett nekilátni a szocialista építőmunkának. a nemzetközi reakció ugyanakkor vad támadást intézett a szocialista viszonyok megszilárdítása ellen, szitotta a hidegháborút, a szocialista országok politikai és gazdasági elszigetelésére tört.

de közös eszménket, a marxizmus-leninizmus erejét, s elszántságunkat, hogy a magunk választotta úton, a szocializmus útján megyünk előre, nem törhetette meg semmi. ma a szocializmus belső és nemzetközi helyzete alapvetően más. a szocialista világrendszer a világpolitika meghatározó tényezője, s ebben kimagasló szerepe van a szocialista országok gazdasági összefogásának. a kgst e huszonöt év alatt a földkerekség legdinamikusabban fejlődő gazdasági közössége lett. tagállamai, amelyekben földünk lakosságának tíz százaléka él, egyharmaddal részesednek a világ ipari termeléséből. ez csaknem kétszerese a huszonöt év előttinek. szocialista gazdasági közösségünk minden alapvető területen nagyobb ütemben fejlődött, mint a kapitalista országok. gyors ütemben növekedett országaink nemzeti jövedelme s vele együtt szocializmust építő népeink életszínvonala. kedvező feltételek jöttek létre az együttműködés további elmélyítésére, a szocialista gazdasági integráció kibontakoztatására. mindez alapja annak, hogy megnőtt a kgst és tagállamainak nemzetközi tekintélye és szerepe.

a szocialista közösség gazdasági kapcsolataiban, a kgst létrejöttében és működésében megkülönböztetett szerepe volt és van ma is a szovjetunióknak, amely kezdettől fogva a legtöbb segítséget adta a kgst országoknak, mindig önzetlenül osztotta meg gazdag tapasztalatait a testvérországokkal. ez, párosulva azzal, hogy a szovjetunió a kgst országok legnagyobb nyersanyagszállítója és késztermékeik legfőbb vásárlója, hatalmas lendítő erőt jelent. ezért is olyan imponáló a mi gazdasági közösségünk fejlődése. ezt a fejlődést jól szolgálták szocialista gazdasági együttműködésünk alapelvei - a szocialista internacionalizmus, az állami szuverenitás, a függetlenség, a nemzeti érdekek figyelembevétele, az egyenjogúság, az önkéntesség, a kölcsönös előnyök és a kölcsönös segítség - amelyek kiállták a gyakorlat próbáját.

/folyt.köv./

- 2 -

M

bb 1./ németh károly ...2.folyt./um

ezek a biztonságot adó előnyök hatnak, érvényesülnek hazánk gazdasági életében is. népgazdaságunkban ma már nehéz lenne olyan ágazatot, de akár egyetlen üzemet, vállalatot, intézményt is találni, amely ne lenne kapcsolatban a kgst országokkal.

népünk áldozatos munkája és szorgalma mellett éppen ez, a szovjetunióval és a többi szocialista országgal való szoros együttműködés tette lehetővé, hogy az elmaradott agrárországok sorából történelmileg rövid idő alatt, a korszerű mezőgazdasággal rendelkező ipari államok színvonalára emelkedjünk, hogy visszavonhatatlanul megszilárdítsuk a szocialista vívmányokat, hogy törekvéseinknek megfelelően növeljük dolgozó népünk életszínvonalát. az elmúlt negyedszázad élő példaként bizonyítja, hogy a kgst megalakulása történelmi mérföldkő volt hazánk életében is, hogy a szocialista gazdasági közösség életrehívása igaz nemzeti érdekeinket szolgálta.

a magyar szocialista munkáspárt és a magyar népköztársaság kormánya mindenkor nagyra értékelte a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának tevékenységét, a szocialista országokkal kialakított politikai és gazdasági együttműködést. pártunk és kormányunk abból indul ki, hogy a szocialista országok politikai és gazdasági erőfeszítéseinek egyesítése, együttműködésünk szélesítése és erősítése fontos hozzájárulás a szocialista nemzetek sokoldalú felvirágzásához, a szocializmus nemzetközi pozíciójának erősítéséhez, jól szolgálja a haladás, a béke ügyét.

szilárd elhatározásunk, hogy a nemzetközi együttműködésben csak úgy, mint a szocializmus építésében idehaza az eddigi utat követjük, mindent megteszünk azért, hogy szüntelenül szilárdítsuk a szocialista közösség marxista-leninista egységét, hogy erőnkhez, lehetőségeinkhez mértén elősegítsük a kgst-xxv. ülészakán elfogadott, a szocialista gazdasági integráció fejlesztését célzó komplex program megvalósítását. pártunk jövő év elején sorra kerülő xi. kongresszusára, hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára úgy készülünk méltóan, ha a x. kongresszus határozataival összhangban, gazdaságpolitikánkat a gyakorlatban következetesebben alkalmazva, a szocialista tervgazdálkodást tovább tökéletesítve, minden tőlünk telhetőt megteszünk terveink teljesítéséért, dolgozó népünk hatalmának erősítéséért.

/folyt.köv./

- 3 -

M

bb 1./ németh károly ...3.folyt./um

ez ad biztos alapot ahhoz, hogy mint eddig, a jövőben is egyre bővülő együttműködésre törekedjünk a kgst-n kívüli országokkal, mindazokkal az államokkal, amelyek az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök alapján készek az együttműködésre velünk. mert a mi gazdasági közösségünk nem magabazárkózó, nem mások ellen irányuló szervezet, az ajtaja nyitva áll minden jószándékú közeledő előtt.

meggyőződésünk, hogy a szocialista országok együttműködése és gyors fejlődése, az államok és a népek békés együttműködésére irányuló törekvés növekvő rokonszenvet kelt és mind nagyobb vonzerőt jelent a világ dolgozóinak szemében. s ahogy eddigi együttműködésünk döntően járult hozzá a békés egymás mellett élés elvének gyakorlati érvényre juttatásához, a jövőben, amikor a szocialista gazdasági integráció még jobban, még sokoldalubban kibontakozik, ez méginkább így lesz.

együttműködésünk sikere abban is rejlik, hogy a kgst tagállamok kommunista és munkáspártjai mindenkor marxista-leninista választ tudtak adni az új kérdésekre. szocializmust építő népeink nemzeti és nemzetközi érdekei egyaránt megkövetelik, hogy ezután is mindig keressük azokat a lehetőségeket, amelyek még hatékonyabbá, még tervszerűbbé teszik és magasabb színvonalra emelik együttműködésünket. /mti/

--

bb 2. Lázár györgy beszéde

sl/gg um ie la

1974. május 3.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Lázár György, az MSZMP központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese beszédének rövidített szövegét. a beszéd péntek délelőtt, a kgst megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi ülésen hangzik el. az anyag feloldásig e m b a r g ó s !!

x x x

/folyt.köv./

- 4 -

NA

bb 2. /Lázár György ..1.folyt./um

tisztelt elvtársnők, tisztelt elvtársak !

huszonöt éve annak, hogy az európai szocialista országok kommunista és munkáspártjai létrehozták a kölcsönös gazdasági segítség tanácsát. a nemzetközi együttműködés e szocialista szervezete történelmi küldetést teljesített a múltban, napjainkban pedig új távlatokat tár elénk.

a mi közösségünk együttműködésének alapja a marxizmus-leninizmus eszméitől áthatott proletár internacionalizmus, az a testvéri szövetség, amely a közös cél érdekében egyesít bennünket. ezért válhatott a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa születésének első pillanatában olyan szervezetté, amelyben a résztvevő kis és nagy országok egyenlő jogokat élveznek, amelyben érvényre jut a szuverenitás, a nemzeti érdekek tiszteletben tartása. a szocialista államok közötti új típusú gazdasági együttműködés kollektív szervezetének, a kgst-nek megalkotásában és működésének kiteljesítésében elévülhetetlen érdemei vannak a szovjetunióknak.

a szovjetunió, mint a világ első szocialista állama, nemcsak a több évtized alatt felhalmozódott gazdag politikai és szervezési tapasztalataival, hanem anyagi erőforrásaival is hathatós és semmivel sem pótolható segítséget nyújtott a kgst-be tömörült fiatal népi demokráciáknak, amikor ezek a szocialista tervgazdálkodás útjára lépve országépítő munkába kezdtek.

a szovjetunió, internacionalista kötelességét teljesítve, hitelek, gabona-, nyersanyag-, gép-, berendezés- és egyéb áruszállítások formájában gazdasági segítséget nyújtott a népi demokratikus országoknak, bár abban az időben maga is a háború következményeiből származó anyagi nehézségekkel küzdött. már ekkor, a helyreállítás időszakában felmerült a szovjetunió és a népi demokratikus országok szélesebb alapon nyugvó sokoldalú együttműködésének szükségessége.

/folyt.köv./

- 5 -

NA

bb 2. /Lázár György ...2.folyt./um

az azonos társadalmi célok, a szocialista tulajdonviszonyok kialakulása szilárd és tartós alapot adtak a kgst keretei között kibontakozó nemzetközi együttműködés számára. a mind sokoldalubbá váló nemzetközi munkamegosztás pedig lendítő erőt adott a résztvevő országok gazdaságfejlesztési programjainak megvalósításához. mindennek döntő szerepe volt abban, hogy a kgst-be tömörült országok példa nélkül álló fejlődést értek el és - a korábban elmaradtak is - történelmileg rövid idő alatt gyökeresen átalakították társadalmi-gazdasági szerkezetüket.

a fejlődés hatalmas méreteit jól példázza, hogy a kgst tagállamok összesített nemzeti jövedelme 1949-hez képest több mint nyolcszorosára, ipari termelése több mint 12-szeresére nőtt, e közben átalakult és minden országban korszerűbb színvonalra emelkedett a mezőgazdaság. a kgst országok egymás közötti kereskedelmi forgalma 1973-ban elérte a kb. 48 milliárd rubelt, vagyis az 1950 évinek tizszeresét.

a nemzeti erőforrások tervszerű kiaknázása és az együttműködésben rejlő előnyök tudatos összehangolása közösségünk valamennyi országában lehetővé tette a társadalmi termelés nagyarányú növelését, a nép életkörülményeinek mélyreható átalakítását. az egész világ ismeri és nagyra értékeli azokat a hatalmas eredményeket, amelyek országainkban az anyagi és szociális ellátás, a kultúra fejlesztése terén születtek.

amíg együttes részesedésünk a világ ipari termeléséből 1950-ben kb. 18 százalékot tett ki, addig napjainkban már mintegy 33 százalék. érhető tehát, hogy a kgst országok fejlődése a világgazdaság valamennyi szektorára növekvő hatást gyakorol. többek között ez a magyarázata annak, hogy a tőkés országok mindinkább kénytelenek számításba venni a megváltozott erőviszonyokat és realitásként fogadják el a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének szükségességét a szocialista országokkal.

/folyt.köv./

MF

- 6 -

vbb 2. /Lázár György...3.folyt./um

hazánk - mint a kgst egyik alapító tagállama - negyed százada aktív résztvevője a szocialista országok gazdasági együttműködésének. ennek meghatározó szerepe van abban a történelmi jelentőségű társadalmi-gazdasági átalakulásban, amely országunkban az elmúlt negyed század alatt végbe ment.

az egykor elmaradt magyar népgazdaság felzárkózott a gazdaságilag közepesen fejlett országok sorába. jelentősen megnőtt sulyunk és szerepünk a nemzetközi munkamegosztásban. termelő kapacitásaink több mint egyharmada közvetlenül nemzetközi szükségletek kielégítésére termel, ami egyenlő nagyságú nemzeti jövedelmünk 40 százalékával. külkereskedelmi forgalmunk döntő részét - mintegy kétharmadát - a szocialista országokkal bonyolítjuk le. ezen belül is különösen fontos szerepe van népgazdaságunk számára a szovjetunióval folytatott kereskedelemnek. távlati gazdaságfejlesztési terveink a fejlettség magasabb fokának elérését tűzik ki célul, és számításba veszik, hogy népgazdaságunk dinamikus fejlődését továbbra is csak a nemzetközi munkamegosztásba való még szorosabb bekapcsolódás útján, a sokoldalú együttműködés kibontakoztatásával tudjuk biztonsággal megalapozni. érhető ezért az az eltökélt szándékunk, hogy mint eddig, a jövőben is minden erőnkkel előmozdítjuk közös ügyünk, a szocialista együttműködés fejlődését.

valamennyi kgst ország számára - így a mi számunkra is - kiemelkedő fontossága van azoknak a közös erőfeszítéseknek, amelyek kibővítették és biztonságosabbá tették valamennyiünk energia- és nyersanyagellátását. éppen napjainkban, amikor tanúi vagyunk a tőkés világban lezajló válságnak, aligha értékelhetjük túl az ebből származó előnyöket.

több mint tíz éve, hogy az európai kgst tagországok létrehozták a közös villamosenergia rendszert, amelynek jelenlegi hálózata több ezer km hosszú, 20 fővezetékkel áll. a „béke”, egyesített energiarendszer csupán 1973-ban mintegy 17 milliárd kw óra villamosenergia-cserét tett lehetővé.

/folyt.köv./

MF

- 7 -

bb 2./ Lázár György... 4.folyt./um

a fejlődés újabb nagyszerű távlatait nyitja meg az az elhatározás, hogy az érdekelt országok megkezdik a műszaki szempontból is kiemelkedő teljesítménynek számító 750 kilovoltos távvezetékrendszer kiépítését, amelynek egyik fontos csomópontja éppen hazánkban lesz. a szakemberek jól tudják, milyen biztonságot és számottevő gazdasági előnyt jelent a magyar villamosenergia-gazdálkodás számára az a körülmény, hogy a sajátunknál husszorta nagyobb rendszerbe kapcsolódhatunk be, és tervszerűen tovább növelhetjük a szovjetunióból származó villamosenergia importunkat.

hasonlóan kiemelkedő szerepet tölt be a „barátság”, kőolajvezeték, amelyen 1962-től napjainkig Magyarország, az ndk, Lengyelország és csehszlovákia számára mintegy 270 millió tonna kőolajat szállított a szovjetunió. tovább bővül a gázvezetékek hálózata. napjainkban sikeres tárgyalások folynak az orenburg körzetéből induló és a szovjetunió nyugati határáig húzódó újabb hatalmas gázvezeték közös erővel való megépítéséről. mindez a mi számunkra is létfontosságú. a vezetéken hozánk érkező olaj - aminek mennyisége ebben az évben el fogja érni a kb. 6 millió tonnát - nemcsak energiaforrást, hanem nélkülözhetetlen nyersanyagot is biztosít mindenekelőtt vegyiparunk számára.

Lázár György ezután rámutatott, hogy a kgst országokkal, s mindenekelőtt a szovjetunióval kötött megállapodásaink számunkra rendkívül fontos nyersanyagok beszerzésére, korszerű iparágak kiépítésére nyújtanak lehetőséget. e nagyjelentőségű megállapodásaink közé tartozik a magyar-szovjet timföld-alumíniumegyezmény, a bulgáriával kötött szódaegyezmény, továbbá az a megállapodás, amelynek alapján Lengyelország hazánk kényszerűségét elégíti ki. a legutóbbi időkben a szovjetunióval arról írtunk alá megállapodást, hogy az azbeszt, a cellulóz, egyes kohászati alapanyagok és ötvözetek termelőkapacitásának fejlesztésében részt veszünk, s ennek alapján fontos nyersanyagokhoz jutunk.

/folyt.köv./

- 8 -

M

bb 2./ Lázár György... 5.folyt./um

hasonlóképpen hasznos számunkra, hogy közreműködünk a szocialista országok egységes számítástechnikai rendszerének kiépítésében. a kgst országokkal, mindenekelőtt a szovjetunióval együttműködve fejlesztjük vegyiparunk korszerű ágát, a petrokémiát. ugyancsak a kooperáció alapozta meg közúti járműprogramunk sikeres végrehajtását. mindent egybevetve a 25 esztendővel ezelőtt még gazdaságilag elmaradottnak számító, energiában, nyersanyagban, korszerű szaktudásban szegény országunk ma a kor színvonalán vesz részt a nemzetközi munkamegosztásban.

a továbbiakban a komplex-programról szólt, amely 15-20 évre felvázolta az integráció fejlesztésének feladatait, főbb útjait, eszközeit.

- az integráció - mondotta - az együttműködés magasabb, fejlettebb foka, amelynek keretében a nemzeti termelőapparátusok meghatározott része állandó érvénnyel kapcsolódik össze más országok termelőapparátusával. kiterjedtté válik a kooperáció és a szakosodás. az együttműködés szerves részévé válnak a hosszabb-rövidebb távra szóló közös gazdasági elhatározások két vagy több ország termelő ágazatai, kisebb-nagyobb gazdasági egységei között. különféle szintű és összetételű nemzetközi szervezetek, egyesülések sora jön létre és kezdi meg működését. fokozatosan kialakul egyes gazdasági folyamatok irányításának és ellenőrzésének egységes, nemzetközi gazdasági mechanizmusa. mindez a nemzeti gazdaságok hatékonyságának fokozását szolgálja és segíti elő.

a komplex program végrehajtásának feltételeit két síkon kell nemzetközileg összehangolni, egyrészt az országok közötti közvetlen kétoldalú, másrészt a kgst keretében szervezett sokoldalú kapcsolatokban. a kettő természetesen egymással szorosan összefügg és kölcsönösen hat egymásra. a gazdasági integráció kibontakozásának folyamatában is csak e kettő együtt, tehát a két- és sokoldalú együttműködés együttesen hozhat kielégítő eredményt. a gazdasági integráció meggyorsítása a kapcsolatok alapvető rendjén belül természetesen olyan szervezeti megoldásokat, együttműködési formákat is meg fog kívánni, amelyek együttműködésünk gyakorlatában még nem, vagy csak kezdeti fokon léteznek. a feladat kézenfekvő: a gyakorlati követelményekből kiindulva a célnak legjobban megfelelő megoldásra kell törekednünk.

/folyt.köv.

- 9 -

M

bb 2./ Lázár György6.folyt./um

az élet egyre inkább igazolja annak fontosságát, hogy az együttműködés hatékonyságának növelésében, megalapozó szerepénél fogva, nagyobb figyelmet fordítsunk az országaink között folytatott gazdaságpolitikai konzultációkra. a nemzetközi munkamegosztás elmélyülése folytán az egyes országok gazdaságai mind több területen és mind szervezesebben kapcsolódnak egymáshoz, következésképpen az egyes országok gazdaságpolitikai döntései az együttműködésben résztvevő valamennyi ország gazdaságára is befolyással vannak. ezért a kgst tagországok rendszeressé váló gazdaságpolitikai konzultációit méginkább a közös érdekű és a hosszú távra megoldást igénylő fejlesztési feladatokra kell irányítani.

a tagországok fejlesztési elgondolásainak összehangolásában meghatározó jelentősége van a tervezési együttműködésnek, az ötéves tervek koordinálásának. a bonyolult, egyre nagyobb méretű gazdaságok irányítása és az egyre nagyobb befektetéseket igénylő fejlesztési célok elhatárolása és megvalósítása azonban a középtávú tervek keretein túllépő, jóval nagyobb előrelátást követelnek. ezért került napirendre mint közös feladat a 15-20 évre szóló távlati tervek készítése és nemzetközi egyeztetése. az integráció fejlesztésének folyamatában új elem az együttes tervezés meghonosítása. itt a lényeg az, hogy túllépve az általános terv-koordináció módszerein, egy-egy kiválasztott ágazat vagy fejlesztési cél tekintetében olyan mélységű feltáró-elemző munkára és koordinációra kerül sor, ami lehetővé teszi a nemzetközi méretekben is optimális változatok kialakítását és elhatárolását.

a gyakorlat azt is megkívánja, hogy a két és sokoldalú együttműködés közgazdasági feltételeit is állandóan elemezzük és szükség szerint tökéletesítsük. e tekintetben mindenekelőtt a termelők és fogyasztók érdekeit egyaránt kifejező árak, a valuták pontosabb értékelése, a valutáris rendszer korszerűsítése, a hitelrendszer továbbfejlesztése került a figyelem középpontjába.

/folyt.köv./

- 10 -

M

bb 2./Lázár György ...7.folyt./um

az áruforgalom a kgst tagországok között hosszú időn át kétoldalu elszámolások keretében folyt. amikor ez a megoldás lassítani kezdte a kapcsolatok bővítését, a sokoldalú elszámolások módszere került előtérbe. ennek eredményeként hozták létre a tagországok - még a 60-as években - a nemzetközi gazdasági együttműködési bankot, a sokoldalú elszámolások és a hitelnyújtási ügyletek intézésére. a valutáris és pénzügyi viszonyok és az ezekkel kapcsolatos közgazdasági feltételek körültekintő továbbfejlesztése olyan időszerű feladat, amelynek eredményes megoldása fontos lendítője lesz a termelési szakosítás és a kooperáció előrehaladásának. ezért magunk is indokoltnak tartjuk, hogy a kgst megfelelő szervei e kérdésekre megfelelő figyelmet fordítsanak.

a szocialista integrációban egyre fokozódik a műszaki tudományos együttműködés jelentősége. a kgst-országok eddig összesen mintegy 42 ezer komplett műszaki dokumentációt adtak át egymásnak ipari objektumok építéséhez, gépek és berendezések gyártásához és egyéb célokra. különösen sokat tett a szovjetunió, amely a baráti országoknak 27 ezer komplett műszaki dokumentációt adott át térítésmentesen. mindez nagy segítséget adott a tagállamok - köztük a mi országunk számára is - ahhoz, hogy fejlesztési terveink megvalósításakor szellemi kapacitásokat és anyagi erőforrásokat takarítsunk meg.

a komplex program a fejlődés kulcsirányait megragadó 18 tudományos kutatási témát határozott meg az együttműködés legfontosabb feladatai között. ezek alapján alakulnak ma már a tudományos együttműködés legújabb szervezeti formái, közös intézetek, laboratóriumok, tudós kollektívák és koordinációs központok. magyarországon például a szegedi biológiai központ is ilyen nemzetközi tudományos koordinációs központ. kialakulóban vannak kutató-termelő egyesülések is, amelyekben a kutatási eredmény megszületése és az ipari alkalmazás, a sorozatgyártás megindítása közötti idő számottevően csökkenthető.

/folyt.köv./

- 11 -

M

bb 2./ Lázár György... 8.folyt./um

az integráció középpontban álló fő célja a termelési szakosítás és kooperáció meggyorsítása. ez teszi lehetővé a kgst tagországok ipara számára, hogy még több ágazatban, termékcsoportban térjenek rá a kifizetődő tömeggyártásra és az eddiginél hatékonyabban használják ki a korszerű termelés megvalósításához szükséges nagyértékű technikát.

a szakosítás fő területe egyelőre még a késztermékek köre. a figyelem azonban egyre jobban a részegység- és alkatrész-szakosítás felé fordul. ez igen előnyös forma - különösen a kisebb országok számára -, mert így olyan részegységek, vagy alkatrészek nagy sorozatu, rentábilis gyártása alakulhat ki, amelynek keretében a különböző késztermékek, kisebb-nagyobb berendezések egész sorához készülhetnek széles körben a felhasználható egységek. igen sok a még kihasználatlan lehetőség. a kooperáció a jelenleginek többszörösét is elérhetné. tovább kell gyorsítani tehát a fejlődést ezen a területen is. meggyőződésünk, hogy ez valamennyi kgst ország közös érdeke. ezért is nagyon fontosnak tartjuk, hogy az összehangolás alapvető feladatait ellátó állami szervek mellett az együttműködési megállapodások előkészítésében és realizálásában tovább fokozódjon a vállalatok, kutató és tervezőintézetek közvetlen, egymásközi kapcsolata.

a kgst negyedszázados fennállása alatt a tanács szervezete is jelentősen kiszélesedett. a legutóbbi időszakban - a komplex programban előirányzott feladatok megoldására - olyan új szervezetek, nemzetközi gazdálkodó egyesülések jöttek létre, mint pl. az interatomenergo, az intertextilmas és az interatominstrument. ezek az új nemzetközi gazdálkodó szervezetek többségükben éppen a kor fő fejlődési irányzatait képviselő ágazatokban születtek meg: az atomerőművi berendezések, a nukleáris műszerek gyártásában összpontosítják és koordinálják a tagországok szellemi, anyagi kapacitásait. a textilipari gépgyártásban az intertextilmas hivatott arra, hogy felkutassa a fejlődés új irányait, elősegítse a termelés átszervezését és ésszerű megosztását, és ezúton segítse elő a textilipar - műszaki megújodását.

/folyt.köv./

- 12 -

M

bb 2./Lázár György9.folyt./um

az újonnan létrejött szervezetek eredményes működésében mi is nagymértékben érdekeltek vagyunk és ezeket úgy tekintjük, mint az integráció megvalósításának célszerű szervezeti formáit.

a szocialista országok közötti nemzetközi munkamegosztás, a gazdaságok integrálódása szigorú követelményeket állít a tagországok és köztük a magyar gazdaság elé. a világgazdaságban erősödik a gazdasági verseny. ezért sem közbűs, hogy a kgst országok gazdasági közössége keretében kialakult munkamegosztás mennyiben és hogyan tud olyan szocialista integrációvá fejlődni, amely a résztvevő önálló államok számára biztosítja a legkedvezőbb, optimális fejlesztési megoldásokat, a rendelkezésre álló beruházási eszközök hatékony felhasználását, a további viszonylag gyors gazdasági-műszaki fejlődés megalapozását. a szocialista integráció, mint a tagállamok nemzeti gazdasága fejlesztésének fontos tényezője, egyben hozzájárul ahhoz, hogy a szocialista közösség állampolgárainak életszínvonala folyamatosan és megtorpanás nélkül emelkedjék.

a szocialista gazdaságok erősödésének és dinamikus fejlődésének folyamata egyben világméretű, történelmi kihívás a tőkés világ számára. a világban lejátszódó változások nyomán az utóbbi évtizedekben a legtöbb tőkés ország társadalmi reformokra, gazdaságának korszerűsítésére kényszerült, fejleszti gazdasági potenciálját. a tőkés világgal való békés együttélés és gazdasági verseny is feszítő követelményt szab országaink számára, ez is arra ösztönöz bennünket, hogy fokozzuk és minden módon elősegítsük együttműködésünk fejlesztését.

azoknak a központi fejlesztési programoknak az eredményes végrehajtásához, amelyeket az alumíniumiparban, a közúti járműiparban, a petrokémiában, vagy a számítástechnikai fejlesztésben tüztünk magunk elé, a nemzetközi integráció két módon is segítséget nyújt. egyrészt a termelési szakosítása és a részegységekben megvalósuló kooperáció révén csökkenteni a szükséges nemzeti befektetés mértékét; másrészt lehetőséget ad arra, hogy erőnket e nagy programokra koncentrálhassuk, mert mentesülünk egy sor más olyan ágazat fejlesztésétől, amelyeket más országok vállalnak magukra. mindez a tagországokat - köztük hazánkat is - természetesen arra kötelezi, hogy tervszerűen és megfelelő minőségben kölcsönösen eleget tegyünk a vállalt kötelezettségeknek, mert csak ez esetben mutatkozhat meg igazán az együttműködés előnye.

/folyt.köv./

- 13 -

M

bb 2. /Lázár György10.folyt./um

a nemzetközi együttműködés elmélyítése, a gazdasági integráció azonban nemcsak anyagi előnyökkel jár, hanem szocialista gazdasági közösségünk országainak állampolgárai is egyre közelebb jutnak egymáshoz, egyre jobban megismerik egymást a szocialista világrendszer népei. a sokasodó és elmélyülő rendszeres baráti munkakapcsolatok - a mind konkrétábbá váló közösségi élmény révén - testvéri kapcsolattá fonódnak és mind több munkás, mérnök, közgazdász, tudós személyesen is átérzi azt a felelősséget, amellyel egy másik ország gazdaságának, gyárának, vagy akár csak egyetlen műhelyének, brigádjának tartozik. ezt is elősegítjük, amikor a gazdasági együttműködést fejlesztjük, tökéletesítjük.

a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa, amikor meghatározta a gazdasági építőmunka feladatait, a nemzeti és egyben a szocialista -internacionalista érdekkapcsolatok segítségével indult ki. az x. kongresszus gazdaságpolitikai iránymutatásai népgazdaságunk negyedik ötéves tervében testesülnek meg. tervünk - egyezően a világgazdaság jelenkori tapasztalataival - a fejlődés kulcs-tényezőjeként a hatékonyság javítását jelöli meg. a hatékonyság színvonala, akár az egész népgazdaság, akár egyetlen vállalat esetében is, pontos választ ad arra a kérdésre, mennyit ér a munka, milyen eredménnyel jár a gazdálkodás.

ezért, ha a hatékonyság javul, akkor ezzel gazdaságunknak éppen azok a jellemzői fejlődnek, amelyek a nemzetközi munkamegosztásban való eredményes részvételhez is elengedhetetlenek. a termékek korszerűségének növekedése, a minőség javulása, a kölcsönösen előnyös árak, a pontosság a vállalt kötelezettségek teljesítésében - ezek azok a tényezők, amelyek alapján szívesen vagy kevésbé szívesen kereskednek velünk más nemzetek, amelyek alapján vonzó lehet a magyar gazdasággal termelési kooperációt, szakosítási egyezséget, vagy bármiféle gazdasági együttműködést kialakítani és tartóssá tenni. a hatékonyság javításának programját ezért nemcsak abból a szempontból értékelhetjük, hogy nagyobb lesz a további fejlődésre, az életszínvonal növelésére fordítható nemzeti jövedelem, hanem, hogy általa a gazdaság tekintélye is nagyobb a nemzetközi kapcsolatokban. ezt szolgálja - a szerkezeti átalakulást siettetni - egész fejlesztési politikánk.

/folyt.köv./

- 14 -

MA

bb 2. /Lázár György ...11.folyt./um

céljaink elérésében jelentős előrehaladást tettünk. az elmúlt három esztendő gazdasági fejlődésének tényeiből jól ismert, hogy a negyedik ötéves terv teljesítése megfelelő ütemben halad. a miénkhez hasonlóan valamennyi kgst tagországban eredményes építőmunka folyik. jó eredményeink külön-külön is az együttes munka további, lendületesebb fejlesztését szolgálják, s végső fokon növelik a szocialista világrendszer jelentőségét a jelenkor világpolitikájában és világgazdaságában egyaránt.

Lenin 1921-ben az oroszországi kommunista párt x. kongresszusán a következőket mondotta: „most gazdaságpolitikánkkal gyakoroljuk a legnagyobb befolyást a nemzetközi forradalomra. erre a térre tevődött át a harc világméretben. ha megoldjuk ezt a feladatot, akkor nemzetközi méretekben biztosan és véglegesen győztünk. ezért a gazdasági építőmunka tézisei rendkívül nagy jelentőségre tesznek szert,,.

a lenini gondolatok ma is teljes mértékben érvényesek. az egyre szélesebben kibontakozó és a mai általános nemzetközi enyhüléshez elvezető szovjet béke-diplomácia alap gondolatai között is ott szerepel ez a lenini utmutatás.

a nagy októberi szocialista forradalom tanításaira alapozott szovjet külpolitika egyik legfényesebb eredménye ez a világ országai előtt most megnyíló lehetőség: a gazdaság fejlesztésében versenyezni. a szocialista országok sosem veszítik szem elől a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének lenini elvét, sem a politikában, sem a gazdasági kapcsolatokban. a kgst tagállamok komplex programja sem a gazdasági elzárkózást tűzi ki célul, hanem a kölcsönös előnyök, az egyenjogúság és a belügyekbe való be nem avatkozás elve alapján a szocialista országok tudatosan törekszenek arra, hogy bővüljenek a gazdasági kapcsolatok a szocialista világrendszeren kívül eső, a kgst tagországok közé nem tartozó más államokkal is, függetlenül társadalmi rendszerüktől.

/folyt.köv./

- 15 -

MA

:

bb 2./Lázár György12.folyt./um

a szocialista országok nemcsak az egymás közötti együttműködésben internacionalisták. számottevő segítséget nyújtanak a fejlődő országoknak nemzeti iparuk kiépítéséhez, szakembereik kiképzéséhez, politikai és gazdasági önállóságukért vívott harcukhoz.

az utóbbi esztendőket ezeknek az elveknek újabb sikeres gyakorlatát hozták el a fejlődő országok és a kgst tagországok kapcsolatában, valamint a kelet-nyugati gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok bővítésében egyaránt. a kgst tagországok soha és semmilyen irányban sem alkalmaztak diszkriminációt. a kgst tagországok egymást sem korlátozták sohasem abban, hogy bármelyikük - szuverén állam módjára - bekapcsolódjék bárhol, bármilyen formában a nemzetközi munkamegosztásba.

mindezek az elvek - és az ezekre alapított sikeres gyakorlat - hozzájárultak ahhoz, hogy ma az egész világon nagyra értékelik és szorgalmazzák a kgst-országokkal való gazdasági kapcsolatok felvételét és bővítését. ugyanakkor növekvő érdeklődés nyilvánul meg a világ sok részén a kgst, mint gazdasági szervezet iránt is.

a szovjetunió ideológiai, politikai és gazdasági tapasztalatai felbecsülhetetlen értékű támaszt jelentettek a szocialista országok gazdasági együttműködésének kialakításához, a kgst szervezetének kiépítéséhez. a szovjet gazdaság hatalmas ereje, teljesítőképessége, anyagi és szellemi támogatása - a szocialista gazdasági közösség létrejöttétől napjainkig - óriási lendítőerőként, ki nem apadó energiaforrásként hatott a kgst tagországok gazdaságára. a szovjetunió kommunista pártja a kgst tagországok gyors fejlődésének következetes ösztönzője volt az utóbbi negyedszázad során. az szkp xxiv. kongresszusa megerősítette a szovjetunió és a szocialista országok közötti széleskörű, sokoldalú együttműködés lenini irányzatát.

/folyt.köv./

- 16 -

M

bb 2./ Lázár György ...13.folyt./um

ma a kgst keretében három kontinensen háromszázhatvanhat millió embert számláló kilenc szocialista ország folytat átfogó, a gazdasági élet szinte minden területét felölelő testvéri együttműködést; bulgária, csehszlovákia, kuba, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, az ndk, Románia és a Szovjetunió. a kgst szervezeteinek munkájában egyre aktívabban vesz részt Jugoszlávia. a nem-szocialista országok közül elsőként Finnország lépett szorosabb együttműködésre a kgst tagállamokkal, s több, elsősorban fejlődő ország is foglalozik a kgst-vel való kapcsolatfelvétel gondolatával.

a cél változatlan: az együttműködés előnyeivel élve gyorsítani a fejlődést, versenyezni a tőkés gazdaságokkal, és elősegíteni a kevésbé fejlett tagországoknál az átlagosnál gyorsabb haladást. e célok jegyében nagy utat tettek meg a szocialista országok, nagyszerű gazdasági fejlődést értek el két és fél évtized alatt.

Lázár György végül a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa nevében köszönetet mondott a testvéri szocialista országok népeinek a testvérpártoknak és kormányoknak - mindenekelőtt a szovjetunió népeinek, pártjának és kormányának - azért a felbecsülhetetlen segítségért és együttműködési készségért, amellyel a szocialista országok gazdasági együttműködése keretében kiszélesítették hazánk gazdasági perspektíváit, lehetővé tették népünk gyors felemelkedését. ugyancsak köszönetet mondott a magyar munkások százezreinek, a mezőgazdaság dolgozóinak, a legjobb mérnököknek, közgazdászoknak, a kiváló magyar tudós nemzedéknek, feltalálóknak, tudományos kutatóknak és tervezőknek azért az eredményes munkáért, amellyel segítették napjaink gazdasági, műszaki és tudományos színvonalának megteremtését, jól gazdálkodva és felelősséggel élve a lehetőséggel, amelyet a szocialista országok gazdasági együttműködése nyújtott. a párt és a kormány köszönetét tolmácsolta azoknak is, akik az elmúlt negyedszázadban országunk képviselőiben felelősségteljes és odaadó munkát végeztek a kgst eredményeinek fokozásáért. /mti/

- 17 -

M

bb 3. nyikolaj faggyejev beszéde

sl/gg-ju ie la

1974. május 3.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nyikolaj faggyejev, a kgst titkára beszédének rövidített szövegét. a beszéd péntek délelőtt a kgst megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi ülésen hangzik el. az anyag feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

bevezetőben a kgst titkársága nevében üdvözölte az ünnepi ülés résztvevőit, s rajtuk keresztül az egész magyar népet, majd így folytatta:

a kgst alapításának 25. évfordulóját a gazdasági élet nagymérvű fellendülésének, a tudomány és a kultúra virágzásának, népeink életszínvonala töretlen növekedésének, a szocializmus pozíciói, a béke világméretű megerősödésének időszakában ünnepeljük. mindez országaink marxista-Leninista kommunista és munkáspártjai helyes politikájának és akció-egységének az eredménye. pártjaink ihlették és szervezték népeink győzelmeit.

a kgst-vel létrejött a világ legdinamikusabban fejlődő ipari komplexuma, amely hatalmas gazdasági és tudományos-műszaki erővel, korszerű iparral és fejlett mezőgazdasággal rendelkezik. a kgst tagállamok, amelyek a lakosság számát tekintve a földkerekség egytizedét adják, a világ nemzeti jövedelmének egynegyedét, ipari termelésének egyharmadát állítják elő. országaink gazdasági élete stabilan és gyors ütemben fejlődik. 1951 és 1973 között a kgst tagállamok nemzeti jövedelme 5,7-szeresére, az ipari termelés 8,4-szeresére nőtt. ilyen fejlődési ütemet nem ismer a tőkés rendszer, amelyet kegyetlen krízisek, valutaválságok rendítenek meg, ahol mind szembetűnőbbé válik a kapitalizmus fokozódó általános válsága.

/ folyt. köv./

M

- 18 -

bb 3. / nyikolaj faggyejev ... 1. folyt./-ju

a kgst tagállamok együttműködésének első 25 esztendeje bebizonyította népeink közösségének életerejét. együttműködésünket a szocialista internacionalizmus Lenini elvei hatják át, az egyenjogúság, a szuverenitás, a nemzeti érdekek tiszteletben tartása, a kölcsönös elvtársi segítségnyújtás elvei érvényesülnek munkánkban, ez segített és segít az építőmunka problémáinak megoldásában. ezek a nemes elvek fűzik össze országainkat, erősítik megbonthatatlan barátságunkat, együttműködésünket.

a kgst eddigi 25 éves időszaka alatt a testvéri szocialista országok együttműködésének formái és módszerei fejlődtek, tökéletesedtek, mindenkor azoknak a feladatoknak megfelelően, amelyeket a kommunista és munkáspártok a szocialista építés egy-egy szakaszában célul tűztek.

a kgst 25. ülésszakán elfogadott komplex program kiterjed országaink kapcsolatainak valamennyi területére és irányvonalat ad a szocialista gazdasági integráció fejlesztéséhez. a program megvalósítása a kgst tagállamok figyelmének középpontjában áll és megszabja a kgst valamennyi szervének munkáját. a programban meghatározott intézkedések teljesítésében a kgst tagállamok vállalatainak, tudományos, tervező, szerkesztő és egyéb intézményeinek ezrei vesznek részt.

egy negyedszázad történelmileg nem nagy időszak, de mindaz, amit ezekben az években a kgst tagállamok és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa elért, a szocialista közösség hatalmas erejét, a marxizmus-Leninizmus eszméinek megvalósítását bizonyítja.

közösségünk példája fényesen igazolja Lenin tudományos előrelátásának helyességét, hogy a szocializmus megteremti az emberi együttélés új, magasabbrendű formáit, amikor a különböző nemzetiségű dolgozó tömegek jogos szükségleteit és haladó törekvéseit először fogják kielégíteni internacionalista egységben.

/ folyt. köv./

M

- 19 -

obb 3. / nyikolaj faggyejev... 2. folyt./-ju

ezt a Lenini előrelátást a magyar népköztársaság példája is teljes mértékben igazolja. a szocialista iparosítás és a mezőgazdaság korszerű átlakításának eredményeként Magyarország, amely a múltban elmaradt agrár-ipari ország volt, ma európa egyik élenjáró, fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országa. jelentősen fejlődtek olyan fontos ágazatok, mint a gép-
ipar, a rádió-elektronika, a vegyipar és más iparágak.

örömmel tapasztaljuk, hogy a magyar népköztársaság fejlődésében nagy része van annak is, hogy az ország a kgst tagállamok közösségében aktívan részt vesz a gazdasági és tudományos-műszaki együttműködésben, a szocialista nemzetközi munkamegosztásban.

a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa egész tevékenységében országaink kommunista és munkáspártjai és kormányai irányvonalát tartja irányadónak. a kgst tevékenységének egész eddigi időszaka alatt nagy segítséget, támogatást kapott a testvéri pártoktól, kormányoktól. a kgst eddigi negyedszázados útja nem volt sima és egyenletes, nem minden problémát sikerült a kitűzött határidőre megoldani. a tagállamok pártjainak és kormányainak irányítása és gondoskodása, a szocialista közösség országainak az az elhatározása, hogy szilárdan követi az együttműködés elmélyítésének, a gazdasági integráció fejlesztésének irányvonalát, biztosították és a jövőben is biztosítják az összes feltételt ahhoz, hogy leküzdjük a nehézségeket, megoldjuk az együttműködés során jelentkező bonyolult kérdéseket, folytassuk testvéri országaink dinamikus fejlesztését. ezt ismételtén megerősítették országaink kommunista és munkáspártjai vezetőinek 1973 júliusában megtartott krim-félszigeti baráti találkozásán, hangsúlyozva, hogy a szocialista országok gazdasági együttműködésének kérdései, a szocialista gazdasági integráció komplex programjának megvalósítása és a kgst tevékenysége a jövőben is a tagállamok kommunista és munkáspártjai figyelmének középpontjában maradnak.

T tot

a varsói szerződés politikai tanácskozó testülete ez év áprilisi értekezletének eredményei is rendkívül nagy jelentőségűek annak a sokoldalú együttműködésnek a fejlesztésében, amelynek célja a béke, az európai biztonság, a társadalmi haladás erősítése.

/ folyt. köv./

- 20 -

MA

bb 3. / nyikolaj faggyejev... 3. folyt./-ju

a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa alapításának 25. évfordulóját a testvéri szocialista országok gazdaságilag virágzó, politikailag összeforrott közösségként ünneplik. népeink egybeforrott családja szilárdan meg van győződve fényes jövőjéről, amit alkotó módon épít. országaink megbonthatatlan barátságukat erősítve tovább növelik a szocializmus tekintélyét, példát adnak a többi népnek az új-típusú államközi kapcsolatok megteremtéséhez. a kgst-államok közös céljai nemesek és világosak valamennyi dolgozó, földünk összes demokratikus és békeszerető erői számára. /mti/

- 21 -

MA

bb 6. klasszikusok és új magyar művek bemutatói a fővárosban - májusi színházi premierek budapestén

i nn/tm-ju hi -

1974. május 3.

a szokásosnál is változatosabb, gazdagabb a színházi szezon utolsó előtti hónapja a fővárosban. a vígszínházban május 9-én tartanak premiért antonio buero-vallejo művéből. „az értelem álmai”, című dráma hőse a 76 éves goya, aki elveszti az uralkodó kegyét, mert a liberálisokkal rokonszenvez, és haladó politikai elveket vall. azt reméli, hogy hajlott kora, rossz egészségi állapota, teljes visszavonultsága megmenti az egyre féktelenebb üldözéstől. ám egyre nyilvánvalóbb lesz számára, hogy a megbélyegzés elől nem menekülhet. a kiváló spanyol író művét most először láthatják a színházba járók. a rendező marton lászló, a főbb szerepeket mádi szabó gáborra, somogyvári rudolfra, pap évára, benkő gyulára, balázs péterre és andai györgyre bízta.

május 12-én balázs árpád-hajnal istván-padisák mihály engedetlen szeretők című zenés játékát mutatja be az állami déryné színház együttese petrik józsef irányításával. az izzig-vérig mai téma - az egykori vásári komédiák formájában, - a nagyon hajszeresét gunyolja. a főbb szerepeket vereczky zoltán, lestyán katalin, botár endre, hollóssy pál, gömöri vendel istván alakítja.

május 18-án a több mint kétezer éves római szerző, plautus vígjátéka kel életre a józsef attila színház deszkáin. a klasszikus művet bodrogi gyula adaptálta, s szenes iván írta a verseit, bágya andrás és koncz tiberius zenéjére. a rendező benedek árpád, a szereplők között találjuk bodrogi gyulát, horváth gyulát, voith ágit, kaló flóriánt, pálos zsuzsát, bánffy györgyöt.

május 24-én tart premiért a fővárosi operettszínház ez alkalommal gyulai gaál ferenc-ruitner sándor és miklós tiberius rongybaba című, mai modern fiatalokról szóló zenés játékka kerül színre a vendég sik ferenc rendezésében. a nagyobb szerepekben lehoczky zsuzsa, németh sándor, várhegyi teréz, harsányi frigyos, vogt károly, levante péter és mások állnak a közönség elé.

a hónap utolsó napján bemutatóval bucsuzik májustól a vídám színpad társulata: kalmár tiberius rendezésében és kaposy miklós szerkesztésében mesebeszéd címmel játszanak új politikai kabarét. /mti/

-.-
- 24 -

bb 7. balatoni műanyag-yacht monacoba

vid/kz-ju -cz

1974. május 3.

a magyar hajó és darugyár balatonfüredi gyáregysége különleges megrendelésnek tett eleget: luxuskivitelű műanyag-yachtot szállított a monacoi hercegségnek. a „balaton 31”, elnevezésű, 5 személyes kajüttel ellátott műanyagtestű turayacht, a féltonnás hajóosztály nemzetközi versenyfeltételei szerint épült.

a tavakon és tengeri vizeken egyaránt használható „balaton 31-es”, típusu yachtot nemrégiben bemutatták a londoni nemzetközi kiállításon is. a hajó iránt az amerikai egyesült államokban - és a gyár történetében először - ausztráliában is érdeklődnek. /mti/

-.-

bb 9. kormorán csapatok a kis-balatonon

vid/kz-ju -cz

1974. május 3.

a kis balatonra nagy csapatokban tettek vissza a vidék legfalánkabb halászmadarai, a kárókatona, vagy más néven a kormoránok. az idei tavaszon körülbelül félezer kárókatona foglalta vissza fészket, és máris rendkívül nagy vámot szednek a kisbalaton általában szegényes halállományából. naponta a testsúlyuknak megfelelő mennyiségű tehát évente körülbelül ezer kiló halat fogyasztanak. a madarak táplálékért távolabbi vizekre is elkalandoznak. /mti/

-.-

bb 8. az ndk barátsági és kulturális napok budapesti programja

t nn/pá-ju hi -cz

1974. május 3.

- májusi tevékenységünket két jelentős esemény jegyében rendezzük meg - nyilatkozta az mti tudósítójának claus plobner, az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjának igazgatója. hangversenyekkel, kiállításokkal és más ünnepségekkel kapcsolódunk a hagyományos béke és barátság hónap eseményeihez, illetve az ndk barátsági és kulturális napok programjához. / folyt. köv./

NA

- 25 -

vbb 8. / az ndk barátsági ... 1. folyt./-ju

jelentős vállalkozásnak ígérkezik az a kiállításunk, amelyet a magyar munkásmozgalmi muzeum és az ndk-beli német történeti muzeum közösen rendez , a német antifasiszták ellenállási harc- ca 1933-1945,, címmel. a bemutatón foto dokumentációk segítségével idézzük a látogatók elé a legkiemelkedőbb német antifasiszták küzdelmét a nácizmus ellen. ebből az alkalomból budapestre érkeznek az ndk-beli muzeum munkatársai is. május 9-én a drezdai carl maria von weber zeneművészeti főiskola növendékei lépnek dobogóra nálunk. a fiatal ndk-beli művészek ifjúsági hangversenyt adnak felszabadulásunk ünnepe alkalmából.

- a magyarországi egyetemi hallgatók számára meghirdetett német nyelvű szavalóverseny döntőjét május 10-én délelőtti tartjuk, és ekkor lesz az ünnepélyes díjkiosztás is. a rendezvényünk iránti nagy érdeklődést bizonyítja, hogy az elődöntőkből 20-an kerültek tovább a ,, finisbe,,. a magyar művészeti élet számára is remélhetőleg jelentős esemény lesz az a kerekasztal beszélgetés, amelyet a deák téri épületben walter felsensteinel, a berlini komische oper főintendánsával folytatunk. ugyancsak a kulturális napok műsorához csatlakozik május 17-i koncertünk is, amelyen a magyarországon is jól ismert werner pauli gitárművész szórakoztatja majd a komolyzene híveit. a rendezvény-sorozathoz kapcsolódva látogat hazánkba a buna vegyiművek műkedvelő együttese is, a magyarországi németek demokratikus szövetségének meghívására. május 15-én soroksárott szerepelnek a publikum előtt. természetesen más vidéki barátsági estekre is sor kerül, többek között szombathelyen, kőszegen, és komáromban.

a távlati tervekről szólva claus plobner kifejtette, hogy hamarosan könyvkiállítással jelenetkezik a baráti szocialista ország uránia művészeti és ismeretterjesztő kiadója. a következő hónapban adnak otthont a viratex külkereskedelmi vállalat bemutatónak. itt szakmai mintakiállításán a kereskedelem képviselői számára sport,- fehérnemű, szőnyeg, függönyáru bemutatót tartanak, olyan árucikkekből, amelyeket 1975-ben magyarországon is meg lehet vásárolni. júliusban festmény- és grafikai tárlat fogadja az érdeklődőket. ugyancsak ebben a hónapban kerül sor az immár hagyományos ndk balatoni kulturális napokra is. első-sorban szakszervezeti üdülőkben nyílnak a baráti ország életét, művészetét ismertető kiállítások, és lépnek fel ndk-beli fiatal művészek, artisták. tihanyban megnyílik az ,,üvegművészet az ndk-ban,, című nagyszabású kiállítás, amelyet augusztus végétől szeptember közepéig a budapestiek is megismerhetnek majd. a távlati programban szerepel még egy ndk-beli közgazdasági kiadó tárlata, továbbá reprezentatív fotodokumentációs kiállítás ,, huszonöt éves az ndk,, címmel. /mti/

NA

-26-

bb 10. május 15: megkezdődik a jelentkezés a dolgozók esti általános iskoláiba - tanulási formák, kedvezmények

i pr/gg um hi cz

1974. május 3.

különböző statisztikák, felmérések szerint viszonylag jelentős azoknak a száma, akik az általános iskola nyolcadik osztályának elvégzése előtt, csupán négy-öt osztály vizsgáit maguk mögött tudva állnak munkába. miután az általános iskola adta alapképzés mindenfajta további művelődés, általános, szakmai és politikai képzés alapja, az állam fokozott gondot fordít a munka melletti tanulás megszervezésére, a tanulási kedve felkeltésére, különböző kedvezmények biztosítására. milyen lehetőségek kínálóznak - munkaviszony mellett - az általános iskolai végzettség megszerzésére? - erről tájékozódott a művelődésügyi minisztériumban fehér péter, az mti főmunkatársa.

elmondották, hogy azoknak a dolgozóknak, akik az általános iskola négy alsó osztályát elvégezték -, s vállalkoznak arra, hogy a tananyag jelentős részét egyéni tanulás útján elsajátítják - rövidített idejű tanfolyamokat szerveznek az ötödik-hatodik, a hetedik és a nyolcadik osztály elvégzésére. az oktatás ideje mindhárom osztályban 16 hét, hetenként egy tanítási és egy konzultációs nap van. a tanítási órákon a pedagógusok az előírt tantervi anyagot ismertetik, magyarázzák, a konzultációs órákon pedig a hallgatók igényeinek megfelelően tisztázzák a meg nem értett anyagrészeket. csupán a tanítási órák látogatása kötelező, osztályonként minden tantárgyból egy beszámoló és egy vizsga van. a tanfolyam rövidített ideje lehetővé teszi, hogy egy-egy jelentkező tíz hónap alatt, összesen 320 órában - az egyéni tanulásra képesek pedig mindössze 160 órás látogatási kötelezettséggel - elvégezzenek két általános iskolai osztályt, például a hetediket és a nyolcadikat. a tanfolyamokra a 20. életévüket betöltött dolgozók jelentkezhetnek, ha azonban az oktatás a munkások továbbképzéséhez kapcsolódik, vagy az adott területen esti, levelező tagozat nem működik, a tanfolyamra a 16. életévüket betöltötték is felvehető. jelentkezni lehet a lakó- vagy munkahelyhez legközelebb eső dolgozók általános iskolájában, vagy az üzem, vállalat személyzeti osztályán május 15 - június 10 között, illetőleg a tanfolyam kezdetét megelőzően három héttel.

/folyt.köv./

NA

-27-

bb 10./ május 15: ...folyt./um

a dolgozók általános iskoláinak esti tagozatán - rendszeres iskolába járás esetén - beszámoló és vizsga nélkül megszerezhető az általános iskolai végzettség. ennek is három osztálya van: az ötödik-hatodik, a hetedik, illetve a nyolcadik. az oktatás időtartama mindhárom osztályban 32 hét, mezőgazdasági területeken kevesebb, csupán hat hónap. a tanítási órákat - hetente két napon - munkaidő után tartják, s ezeken a részvétel kötelező. a jelentkezők a tananyag jelentős részét az órákon sajátítják el, tudásuk értékelése az 1974-75-ös tanévtől elsősorban a tanítási órákon történik. jelentkezni erre a tagozatra is a dolgozók általános iskolájában, valamint az üzem, a vállalat személyzeti osztályán lehet szintén május 15 és június 10 között, illetőleg augusztus utolsó hetében és szeptember második hetében. /mezőgazdasági területeken októberben./

azoknak, akiknek munkája nem teszi lehetővé, hogy hetente kétszer részt vegyenek az esti foglalkozásokon, illetve azoknak, akik a tananyagot egyéni úton is fel tudják dolgozni, levelező tagozatot szerveznek, ugyancsak három /ötödik-hatodik, hetedik, illetve nyolcadik/ osztályban. a szorgalmi idő 32 hét, hetenként egy konzultációs nappal, amelyen azonban nem kötelező a részvétel. a hallgatók a szorgalmi időben osztályonként minden tantárgyból beszámolnak, vizsgát tesznek. jelentkezni május 15 - június 10 között, illetőleg augusztus utolsó hetében, szeptember első és második hetében lehet.

az általános iskola i-iv. osztályának elvégzésére az alapismereti tanfolyamok szolgálnak, óraszámuk - négy hónap alatt - 130. az alapismereti tanfolyamokra ~~augusztus 26~~-tól a dolgozók általános iskolájában, illetve az üzemek, vállalatok személyzeti osztályán lehet jelentkezni.

mód van egyéni tanulásra is: a 16. életévüket betöltött dolgozók az általános iskola bármelyik osztályából - a dolgozók általános iskolájának tananyaga alapján - osztályozó vizsgát tehetnek. vizsgaidőszakok: január, június és szeptember. vizsgára a lakó- vagy munkahelyhez legközelebb eső dolgozók általános iskolájában lehet jelentkezni, egy hónappal a vizsgaidőszak kezdete előtt.

/folyt.köv./

- 28 -

NA

bb 10./ május 15: ...2.folyt./um

milyen kedvezmények illetik meg a továbbtanulókat? a munka törvénykönyve, illetve a munkaügyi miniszter rendelete alapján az oktatási intézményekben továbbtanulók számára tanévenként három munkanap tanulmányi szabadság ot kell adni, s erre az időre a „munkástanulókat”, átlagkereset-térítés illeti meg. a felsorolt tanfolyamokon, különböző tagozatokon való részvétel díjtalan. az a dolgozó, aki oktatási intézményben tanul tovább, nem foglalkoztatható olyan munkaidő beosztásban, nem kötelezhető olyan mértékű éjszakai munkára és túlmunkára, amely akadályozza a felkészülésben, a kötelező foglalkozásokon és vizsgákon való részvételben. /mti/

-.-

bb 11. békéscsabai táncosok a nürnbergi „frankenscau 1974”, -en
1974. május 3.
vid/um fm cz

május 18-26. között rendezi meg az nszk Lovas szövetsége a hagyományos „frankenscau 1974”, ünnepi játékokat. erre az ünnepségre többek között békés megyéből, mezőhegyesről csikósokat hívtak meg, akikkel együtt a békéscsabai balassi táncgyűttes és zenekar „pütkösdí királyság”, címmel lovasjátékot mutat be. a „pütkösdí királyság”, táncszámait bornmiklós, a békéscsabai balassi táncgyűttes koreográfusa állította össze és tanította be. /mti/

-.-

bb 12. hétfői szabadidő-program budapestén

i zsu/mm um hi cz

1974. május 3.

muzeumok

a hét végén várható hűvös, esős időben kiváló szórakozási és egyben ismeretszerzési lehetőséget biztosítanak látogatóknak a muzeumok. az irodalom kedvelőinek a petőfi irodalmi múzeum józsef attila emlék-kiállításával új ismeretekkel is szolgál. a szobrok és érmek kedvelői a magyar nemzeti galériában vedres márk firenzei szobrai és telcs ede, valamint tanítványai plakett-kiállításán tölthetik kellemesen szabadidejüket.

/folyt.köv./

- 29 -

NA

:?? 12. /hétvégi ..1.folyt./um

a régi festészet híveinek különleges csemege lehet az iparművészeti muzeumban látható magyarországi szerb ikonok tárlata. szombattól egy hónapon át érdekes kiállítás színhelye lesz a

magyar nemzeti muzeum, ahol a hónap műtárgya sorozatban a muzeum xv.-xix. századból származó órakincseiből nyílik kiállítás. látható itt többek között haydn egykori zsebórája, rákóczi-korabeli óraritkaságok, a thököly család nevéhez fűződő aranyozott ezüst félhold ingáju óra, egy drezdai órakészítő mester napokat, heteket, hónapokat is mutató zenélő órája.

már nyitva várja a közönséget a budapesti történeti muzeum különböző kisebb muzeuma is, mint például az aquincumi muzeum, a fürdő muzeum, a hercules villa, a kiscelli muzeum és a felújított gül baba türbe.

a vidékre kirándulók számára is akad muzeumi érdekesség: szombathelyen a savaria muzeumban xx. századi magyar grafika címmel látható a pécsi janus pannonius muzeum vendégkiállítása. mosonmagyaróvárott a hansági muzeumban csiby mihály állatvilág és festészet című kiállítása, a szegedi móra ferenc muzeumban pedig lászló gyula tudósportréi várják a látogatókat.

koncert-látogatóknak

szombaton este a zeneművészeti főiskolán tusa erzsébet csemballó-zongora és lantos istván orgona-zongora estje lesz a program. műsorukon bach, brahms, schubert és bizet művei szerepelnek. a kisteremben a magyar hárfás trió hangversenyére kerül sor.

vasárnap szendrey karper lászló gitár estjén xv.-xvi. századi magyar egyházi és népi énekeket mutatnak be, s hallható néhány farkas ferenc és bakfark bálint műveiből is. a műsorban közreműködik ágay karola. a kisteremben a zeneművészeti főiskola liszt ferenc kamarakórusának hangversenyén hevesi judit és bokor tamás közreműködésével lassus, bartók, sopróni józsef, fehér andrás műveiből mutatnak be néhányat.

vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a madách színházban rendezik meg a budapesti ifjúsági énekkarok szemléjét, ahol a három napig tartó kórustalálkozó legjobbjai mutatják be gálaműsorukat.

/folyt.köv./

NA

-30-

bb 12./ hétvégi ... 2.folyt./um

mozilátogatóknak

periszkóp a fjordok között címmel új szovjet filmet mutattak be a budapesti filmszínházak. a film egy szovjet tengeralattjáró izgalmas útját mutatja be. a volt egyszer egy zsaru című új francia-olasz bűnügyi vígjáték is izgalmas időtöltést ígér. a gyerekekre is gondoltak a filmszínházak, amikor műsorra tüzték a „veronika és a bűvös zsák”, című román filmet.

sport-barátoknak

a népstadionban szombat délután és vasárnap délelőtt országos atlétikai verseny lesz a magyar atlétikai szövetség rendezésében. vasárnap délután 18 óra 30-tól pedig a ferencváros-dorog labdarugómérkőzést láthatják a futball-rajongók. a sportcsarnokban szombat délután és vasárnap délelőtt a magyarország-svájc férfi tornabajnokságot, előtte a magyar-bolgár ifi tornabajnokságot tekinthetik meg a nézők. a játékcarnokban a hétvégén lesz az országos ökölvívó serdülő bajnokság, a kisstadionban szombaton egész nap és vasárnap délelőtt a magyar teniszszövetség rendezésében osztályozó mérkőzéseket tartanak.

művelődési házak

a fővárosi művelődési házban zákány eszter keramikus művész kiállítása látható. szombaton este a fővárosi játékszin előadásai keretében a kovács istván stúdió műsorán najmányi lászló a győzelem című darabját mutatják be. a pesterzsébeti csiliben szombaton telitalálat címmel történelimi, földrajzi, irodalmi, sport- és zenei témákból uttörővetélkedőt rendeznek. egyébként a főváros legtöbb művelődési házában a hétvégén különböző könnyűzenei programokkal várják a fiatalokat. /mti/

-.-

NA

-31-

bb 13. dombormű a bezosztája buza „atyjáról”,
vid-kz szb -cz 1974. május 3.

p.p. Lukjanyenko, Lenin-díjas akadémikus, a bezosztája 1-es buza „atyja”, 1969-ben járt hazánkban és megtekintette csongrád megyében a kiszombori nemesítő telep munkáját, az új hazai buza-fajták előállítási kísérleteit. az azóta elhunyt világhírű genetikusnak emléket állít a szegedi gabonatermesztési kutató intézet a Magyar tudományos akadémia, valamint a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium megbízásából. tápai Antal szegedi szobrászművész már készíti a kiváló tudóst ábrázoló nagyméretű rézdomborművet, amelyet még az idén elhelyeznek az intézet főbejáratánál. Lukjanyenko akadémikus nevéhez fűződik még a hazánkban is elterjedt auróra, a kavkáz és a ranaja 12-es bőtermő, intenzív búzák előállítása is. /mti/

--

bb 14. jégverés és fagykár baranyában
vid-kz szb -cz 1974. május 3.

a szeszélyes tavaszi időjárás, amely meghozta a várva várt esőt, károkat is okozott baranya mezőgazdaságában. az áprilisvégi fagyok nyomán súlyos pusztulás történt a gyümölcsösökben, különösen a fagyra érzékeny kajsziában és kisebb mértékig a szőlőkben is. a fagykár összege csupán a mezőgazdasági nagyüzemekben többmillió forintra rug. április 26-án és 19-én jég esett baranya területén. ilyen korai jégverésre hosszú idő óta nem volt példa, s valószínű előjele annak, hogy az idei tavasz és nyár erősen jeges lesz. az első jégverés a duna mentén pusztított: a termékeny mohácsi-szigeten és dunafalva határában. az elemi csapás több mint ezer hektárnyi területet érintett, főleg búzát, kenderet, lucernát, burgonyát és hagymát. szerencsére a kár nem súlyos és mivel a növények fejlődése még eléggé kezdeti állapotban van, regenerálódnak a vetések. mint ismeretes: baranya hazánk leginkább jégveszélyes körzete - évente százmilliós kárt okoz az elemi csapás - ezért itt állítják fel az első magyar jégelhárító-rendszert, amelynek előkészületei már megkezdődtek. /mti/

--

bb 15. májusi pompában a zilizi őstölgy
vid-kz szb -cz 1974. május 3.

ismét kihajtott és dus lombkoronával májusi pompában diszlik borsod megye egyik természeti ritkasága, a ziliz község határában álló hibrid tölgy. a faóriás törzsének kerülete ma már meghaladja az öt és félmétert.

/folyt.köv./

8.05/szb

-32-

g30g

bb 15. /májasi... 1. folyt./-szb

a hibrid tölgy korát - különböző vizsgálatok alapján - mintegy ezer esztendőre becsülik. a védett természeti ritkaság teljes épségben vészelte át a történelem évszázadait árpád honfoglalótól egészen napjainkig. /mti/

--

bb 16. új talajtáplálék a mikramid - megkezdtek az üzemszerű gyártását

vid-kz szb -cz 1974. május 3.

új műtrágya gyártását kezdték meg a péti nitrogénműveknél. a mikramid elnevezésű talajtáplálék összetételét és gyártási eljárását a nitrogénművek kutatói dolgozták ki és nagyméretű gyártására a meglevő karbamid üzemet tették alkalmassá. a nagy hatású levéltrágya a nitrogén, foszfor és kálium mellett mikroelemeket is tartalmaz. ezek a kis mennyiségben szükséges anyagok egyes növényi kultúrákban rendkívüli terméshozamokat produkálnak. a nagyüzemi kísérletek tapasztalatai szerint a cukorrépa, a burgonya-földeken, valamint a gyümölcsösökben a mikramid hozamnövelő hatása szembetűnő. átlagban 30 százalékban növelte a termés mennyiségét.

a rendkívül hasznos talajtáplálék gyors elterjesztésére a nitrogénművek megállapodást kötött a nehézvegyipari kutató intézet mezőgazdasági kemizálási szolgálatával. az együttműködés keretében 15 állami gazdaságba és termelőszövetkezetbe már eljuttatták az első mikramid szállitmányt a nagyüzemi alkalmazáshoz. az itteni eredményeket nemcsak számoltartják, hanem rendszeresen be is mutatják a mezőgazdasági szakembereknek.

a péti nitrogénművek felkészült a várhatóan nagy igényekre is. ebben az évben már 3000 tonna mikramidot gyárt, a következő évben 10.000 tonnát, később pedig még ezt megsokszorozza. /mti/

--

bb 17. új védekezési eszközöket próbálnak ki - árvízvédelmi gyakorlatokat rendeznek a tiszán, a hernádon és a sajón

vid-kz szb -cz 1974. május 3.

borsod megye nagyobb folyói a tavaszi hóolvadások idején általában nagy vizeket szállítanak, és az áradások gyakran adnak munkát a gátakat őrző vízügyi szervnek. /folyt.köv./

8.10/szb

-33-

g10g

bb 17. /uj védekezési... 1. folyt./-szb

az idei száraz tél nem okozott ilyen gondot a megyében, és ezért is határozott úgy az északmagyarországi vízügyi igazgatóság, hogy a nyugalmi időszakot kihasználva kipróbálja a legújabb árvízvédelmi eszközöket és módszereket. ezek megvalósítására májusban és júniusban nagyszabású árvízvédelmi gyakorlatokat tartanak a Tiszán, a hernádon és a sajón. a munkákban az érdekelt vízügyi szakaszmérnökségeken kívül az árvízi készenléti szolgálat osztagjai és a gátőrök is részt vesznek. a vízügyi szakaszmérnökségek mellett - többek között - bemutatják a közsákos védőművek alkalmazását, a széles vasszádlemezek felhasználását, az átázott gátak bentonittal való tömítését, az új cölöpverő berendezéseket és az éjszakai munkákhoz nélkülözhetetlen, nagy fényerejű higanygőz- és jódlámpákat. a gyakorlatra nagyszámú korszerű gépi berendezést is felvonultatnak. a sajón és a hernádon vízvédelmi készültségi próbákat is tartanak. így például az uszó olajszenyeződések elhárítására kipróbálják az úgynevezett műanyag merülőfalakat és más technikai újításokat. /mti/

-. -

bb 18. a ,, felszabadulás ,, nevű hajón

k vt/gk/ny hgy

1974. május 3.

népes csoport indult pénteken budapestről ausztriába. az utasok - a nácizmus egykori üldözöttei - vasárnap részt vesznek mauthausenben a volt koncentrációs tábor felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából sorra kerülő emlékünnepségen. /mti/

-. -

bb 19. egészségügyi delegáció

gk/ny hi hgy

1974. május 3.

utazott dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter vezetésével pénteken genfben az egészségügyi világszervezet xxvii. közgyűlésére és a végrehajtó bizottság ülésére.

a delegáció tagjai között van dr. zsögön éva egészségügyi államtitkár is. /mti/

10.15/ny

-. -
-34-

10²⁵g

bb 20. ünnepi ülés a kgst megalakulásának 25. évfordulója alkalmából

t sl/tm szb hgy

1974. május 3.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa pénteken, a parlament kongresszusi termében ünnepi ülést rendezett a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa megalakulásának 25. évfordulója alkalmából.

az ünnepi ülés elnökségében helyet foglalt fock jení, a minisztertanács elnöke, apró antal, az országgyűlés elnöke, németh károly, az mszmp központi bizottságának titkára, nyers rezsó, a magyar tudományos akadémia közgazdaságtudományi intézetének igazgatója, a politikai bizottság tagjai, huszár istván és lázár györgy, a minisztertanács elnökhelyettesei, friss istván akadémikus és nyikolaj faggyejev, a kgst titkára. jelen volt a párt központi bizottságának és a minisztertanácsnak sok tagja, ott voltak az országgyűlési bizottságok elnökei, vállalatok, intézmények vezető beosztású munkatársai, a szocialista országok budapesti diplomáciai képviselőinek vezetői, tagjai.

a himnusz elhangzása után az ünnepi ülést az elnöklő németh károly nyitotta meg.

/németh károly beszédét az alábbi javításokkal oldjuk fel./

/folyt.köv./

bb 20. /ünnepi ülés... 1. folyt./-szb

javítások németh károly beszédére:

az 1. folyt. 2. bek. 3. sorában a szöveg : ... nem törheti meg semmi...

az 1. folyt. 3. bek. harmadik sorában a szöveg helyesen: ... ma is a világ leghatalmasabb és legerősebb szocialista államának, a szovjetunióknak...

a 2. folyt. 2. bek. 5. sorában a szöveg: .. rendelkező szocialista ipari államok...

a 3. folyt. 2. sorában: ... együttműködésre törekszünk a kgst-ben és a kgst-n kívül... /mti/

-. -

10.33/szb

-35-

100g

bb 21. a lottó nyerőszámai

tm/ny hgy

1974. május 3.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a mohácson megtartott 18. heti lottó sorsoláson a következő számokat húzták ki:

22, 23, 67, 79, 81. /mti/

--

bb 22. új személygépkocsi szervizt adtak át sümegen

vid/ny hgy

1974. május 3.

sümegen, a 15. sz. volán üzemegységében pénteken tapolcai kálmán, a volán tröszt vezérigazgatója, új személygépkocsi szervizt adott át rendeltetésének. a 84-es ut mentén épült korszerű telepen látják el sümeg és környékének autó-szerviz szolgáltatást, valamint a balatonederics és sopron közötti műuton a gépkocsi-mentést.

az új létesítményben két műszakban negyven szakember dolgozik, s az idegenforgalmi szezonban állandó ügyeletet tart. a jól műszerezett telepen - a tervek szerint, a zsiguli és skoda típusú gépkocsik garanciális javítására is berendezkednek. /mti/

--

bb 23. megkezdődött a műszaki hónap eseménysorozata szegeden

vid/ny hgy

1974. május 3.

szegeden a nemrégiben felavatott új, modern technika házában az idén először rendezik meg a műszaki hónap eseményeit. a XIX. műszaki hónap első előadásait a szegedi olaj-és földgázmezők jelentőségéről, illetve hazánk energiaellátásának jelenlegi helyzetéről pénteken tartották.

a hónap végéig a mtesz csongrád megyei szervezetének 14 tag-egyesülete több mint félszáz előadást, tanácskozást és más rendezvényt tart, elsősorban a délalföld iparosításáról, távlati energiaellátásáról, a területre még jellemző tanyatelepülések problémáinak megoldásáról. mivel egyes vállalatok hatásköre immár bács, békés és csongrád megyékre is kiterjed, ez alkalommal először a megye határain túl is tartanak rendezvényeket a csongrád megyei műszaki hónap keretében. így nagykőrösön a tanyavilamosítás kérdéseiről, más megyékben a földgázellátás, a távfűtés problémáiról tartanak előadásokat. /mti/

11.05/ny

--36--

12²⁵g

bb 24. közlekedési balesetek

/tr gi hgy

1974. május 3.

zorn attila 23 éves villamosvezető, budapesti lakos a VI. kerület, lenin körut és november 7. tér kereszteződésében lévő villamosmegállóban az általa vezetett 6-os jelzésű villamost korán indította, és emiatt a peronról leesett merényi rudolfné 75 éves nyugdíjas, budapesti lakos, aki súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. zorn attila ellen eljárás indult.

a XX. kerület virág benedek utca és wesselényi utca kereszteződésében deák ferenc 54 éves gépkezelő, budapesti lakos oldalkocsis motorkerékpárjával nem adott áthaladási elsőbbséget és egy személygépkocsival összeütközött. a baleset következtében deák ferenc súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították.

a II. kerület pasaréti ut 24. előtt szabálytalanul haladt át az uttesten papdi ferencné 66 éves nyugdíjas, budapesti lakos, és egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. /mti/

--

bb 25. megnyílt vas megye első járási tit-klubja

vid/fm/ny hgy

1974. május 3.

járási tit-klub nyílt pénteken szombathelyen a társulat megyei székházában. vas megyében ez az első ilyen járási intézmény. a mintegy 80 községből álló közigazgatási egység tit-előadói, az ismeretterjesztés iránt érdeklődők és a közművelődésben tevékenykedők találkoznak majd itt rendszeresen.

a megnyitón dr. poszler györgy, az eötvös loránd tudományegyetem docense tartott előadást „művészet és társadalom”, címmel. /mti/

--

bb 27. elhunyt kiss máté elvtárs

vid/fm/ny hgy

1974. május 3.

kiss máté, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 64 éves korában elhunyt. temetése május 4-én délután 2 órakor lesz a békési rózsate-
metőben.

az mszmp békési városi bizottsága. /mti/

--37--

12.00/ny

12⁴⁵g

bb 26. kismamák találkozója salgótarjánban, sokgyermekes anyák
köszöntése pásztón

vid.-fm gi hgy

1974. május 3.

gyermekgondozási szabadságon levő anyák megyei találkozó-
ját rendezte meg pénteken a vöröskereszt, a hazafias népfront
és a nógrád megyei tanács salgótarjánban. a meghívott mintegy
százharminc kismamát marczinek istván, a hazafias népfront me-
gyei titkára köszöntötte a közelgő anyák napja alkalmából. a
találkozón divatbemutatót is rendeztek a nógrád megyei textil-
ipari vállalat legújabb gyermek- és kismamaruha-modell-
jeiből. pásztón is pénteken ünnepelték anyák napját, ahol a já-
rási pártbizottság a vöröskereszttel és a hazafias népfronttal
együtt hetven sokgyermekes anyát hívott meg az ünnepségre. /mti/
--

bb 28. kitüntetés

/tm gi zs hgy

1974. május 3.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. stolmár lászló nyugal-
mazott intézeti igazgatónak, hat évtizedes kiváló pedagógiai
tevékenysége elismerésül, 80. születésnapja alkalmából a mun-
ka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitün-
tetést dr. gosztonyi jános művelődésügyi miniszterhelyettes pén-
teken adta át. /mti/
--

bb 29. békeaktív-ülés nyiregyházán

vid/fm/ny hgy

1974. május 3.

a hazafias népfront szabócs-szatmár megyei bizottsága
megyei békeaktív-ülést rendezett pénteken nyiregyházán. dr.
molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára
tartott tájékoztatót a moszkvai békevilág-kongresszusról, a nem-
zetközi helyzet, a békemozgalom időszerű kérdéseiről. ezt kö-
vetően megbeszéltek a békehónap megyei programját. /mti/.
--

12.40/ny

-38-

13³⁰g

bb 32. időjárásjelentés

t/ny hgy

1974. május 3.

a meteorológiai intézet jelenti május 3-án, pénteken 12 óra-
kor:

melegebb idő

európa időjárását két nagy kiterjedésű alacsony nyomású
légköri képződmény határozza meg. az egyik középpontjával ukraj-
na fölött örvénylik. hatására a szovjetunió európai területén vál-
tozókéony időjárás alakult ki. általában felhős az ég, és sokfelé
esik az eső. a hőmérsékletek magasabbak az évszaknak megfelelő
értéknél. a másik alacsony nyomású képződmény középpontja a viz-
cayai öböl fölött helyezkedik el. ennek a képződménynek keleti
oldalán enyhe, nedves levegő áramlik szárazföldünk délnyugati
részei fölé. így a brit-szigeteken, az ibériai félszigeten, vala-
mint franciaországban erősen felhős, esős az idő. közép-európa
és a kárpát-medence a két képződmény között egy átmenetileg szá-
razabb időjárási zónában helyezkedik el. így országunkban is egy-
re kevesebb lesz a felhő, és tovább melegszik az idő.

hazánkban csütörtökön erősen felhős volt az ég. főként az or-
szág keleti részein többfelé esett az eső. a lehullott eső meny-
nyisége azonban csak békéscsabán érte el az 5, kecskeméten a 6.,
karcagon pedig a 8 mm-t. napközben általában 14-18 fokra melege-
dett fel a levegő. ma hajnalban az ország területén 6 és 10 fok
közötti hőmérsékleteket mértek. délelőtt voltak helyek, ahol fel-
hőtlen, máshol viszont borult volt az ég. elszórtan kisebb eső
még mindig előfordult. 10 órakor 12 és 16 fok közötti hőmérsékle-
teket mutattak a hőmérők. budapesten csütörtökön a hőmérséklet
napi középértéke 13.7 fok volt, a százéves átlagnál 0.7 fokkal
alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok volt,
a tengerszintre átszámított légnyomás 754 mm, alig változik.

várható időjárás szombat estig: változóan felhős idő. el-
szórtan, inkább csak ma, futó eső, esetleg zivatar. mérsékelt,
napközben megélénkülő északnyugati, majd szombaton déli, délnyu-
gatira forduló szél. melegebb idő. várható legalacsonyabb éjsza-
kai hőmérséklet 6-11, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton
18-23 fok között.

a duna vizállása budapestnél 192 cm. /mti/
--

12.50/ny

-39-

13³⁰g

bb 30. ünnepség szombathelyen a vöröskeresztes világnap tiszteletére

vid.-fm gi hgy

1974. május 3.

a magyar vöröskereszt vas megyei és szombathelyi városi vezetősége a vöröskeresztes világnap alkalmából pénteken ünnepséget rendezett szombathelyen, amelyen 250 meghívott képviselte vas megye 400 vöröskeresztes szervezetének 27 ezres tagságát. az ünnepségen dr. molnár lászló főorvosnak, a magyar vöröskereszt megyei elnökének megnyitója után dr. gyűszű miklós orvos-alezredes, a magyar vöröskereszt főtitkárhelyettese és dr. marosfalvi ferenc, a megyei vezetőség tagja mondott ünnepi köszöntőt.

az előadók ismertették, hogy a magyar véradó mozgalom két évfordulót is ünnepel. negyedszázaddal ezelőtt alakult meg az országos vérellátó szolgálat, amely azóta a szükséges mennyiségben biztosítja a gyógyítás számára a semmi mással nem pótolható orvosságot, az emberi vért, s most 15 éves a téritésmentes véradás. meleg szavakkal mondtak köszönetet az önkéntes véradóknak, s az áldozatkész szervezőknek.

az ünnepi köszöntő után kitüntetések, emlékplaketteket nyújtottak át a kiváló véradóknak és a példamutató munkát végző vöröskereszteseknek. /mti/

--

bb 31. Lendületesen fejlődik győr idegenforgalma

vid.-fm gi hgy

1974. május 3.

az elmúlt egy év alatt győr megyei város idegenforgalmi kirendeltsége több mint 70 ezer, köztük 20 ezer külföldi turistának biztosított szállást, programot, idegenvezetést, akik 200 ezer vendégnapot töltöttek el a városban. az idegenforgalmi kirendeltség kezelésében működő hotel turistáknak különben több vendéget fogadott, mint a sokkal több szobájú elsőosztályú hotel rába.

a győri kempinget az idei szezonnra korszerűsítik. egyebek között 28 faházba vezetik be a folyóvizet. nemrég jelent meg 10 ezer példányban a győri utikalauz, amelynek bővített és átdolgozott németnyelvű kiadása is megjelenik még az idén. a városi tanács végrehajtó bizottságának pénteki ülésén - ahol az idegenforgalomról tanácskoztak -, több javaslat hangzott el a közlekedési viszonyok javítására, új parkolóhelyek kialakítására, a hatékony szunyogirtásra, stb. szó esett egy távlati tervről is. a budapesti béccsel összekötő autópálya kiépítése ütemtől függően győr határában elsőosztályú kemping építését tervezik. /mti/

--
-40-

1340 g

bb 34. sajtótájékoztató az áb nemzetközi tevékenységéről

t kf/gk/ny ie -cz

1974. május 3.

az állami biztosító nemzetközi kapcsolatait, tevékenységét ismertette pénteki sajtótájékoztatóján ács lászló vezérigazgató-helyettes az intézet üllői uti központjában. bejelentette, hogy az európai szocialista országok, valamint a koreai népi demokratikus köztársaság, kuba és mongólia biztosító és viszontbiztosító intézeteinek képviselői május 6-11 között budapesten tartják xiv. konferenciájukat. az állami biztosító, amely öt világ-rész 36 országában 49 viszontbiztosítóval tart szerződéses kapcsolatot, négy nemzetközi szövetség tevékeny tagja. az intézet szakemberei kezdeményezték és dolgozták ki például a kék kártya egyezményt, amelynek alapján az európai szocialista országok biztosítói egymás között egységesen rendezik a gépjármű-károkat.

az áb nemzetközi munkájában fontos helyet foglalnak el a különféle külkereskedelmi biztosítások. ilyen például a szállítványbiztosítás, amellyel az intézet devizabevételekhez, illetve megtakarításhoz is juttatja a népgazdaságot. az áb díjtételei igen kedvezőek, lényegesen alacsonyabbak a biztosításban vezető szerepet játszó londoni piacénál. a múlt évben mintegy 250 milliárd forint értékű export-import árura nyújtott anyagi védelmet a biztosítás.

az exporthitel biztosításban a világon elsőként az áb vette be a valuták leértékelésének kockázatát. a szolgáltatás időszerűségét igazolja, hogy a dollár két leértékelése, 1971-1973 között csaknem ötszörösére növekedett a biztosított exporthitel-állomány. az 1973. évi dollárleértékelés egyébként több mint fél-milliárd forintnyi árfolyamvesztést okozott a magyar vállalatoknak, amelyek folyamatosan, a hiteltörlesztések időpontjában kapják meg a kártérítést.

az állami biztosító rugalmasan követi a biztosítási piac igényeit. a nyersanyagárak rohamos emelkedése miatt bevezették, hogy nemcsak az áruszámla értékére, hanem a szállítás közben elpusztult áruk újbóli beszerzésének magasabb árára is nyújtanak biztosítási fedezetet. az idén módosították, szélesítették az exporthitel-biztosítás kockázatvállalásának körét, s a díjakat a különböző pénznemek stabilitása alapján állapítják meg. nemrégiben írt alá az állami biztosító megállapodást a nemzetközi gépjárműbiztosítás továbbfejlesztésére. a szerződés értelmében - várhatóan júniusban, júliusban - a külföldre utazó autósoknak - albánia, görögország, portugália, spanyolország és törökország kivételével - már nem kell kiváltaniuk a zöld kártyát, a biztosítás igazolásához elegendő a ,,h,, felségjel. tovább bővül azoknak az európai tőkés országoknak a köre is, ahonnan ugyancsak zöld kártya nélkül érkezhetnek az autós turisták. /mti/

13.05/ny

--
-41-

1345 g

bb 35. fogadás a szovjet sajtó napja alkalmából

t gy/gg gi zs -cz

1974. május 3.

a szovjet sajtó napja alkalmából pénteken fogadást rendeztek a budapesti szovjet nagykövetségen.

a fogadáson megjelent dr. kornidesz mihály, az mszmp központi bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatói hivatalának elnöke, fodor lászló, az mszmp kh agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője, továbbá a magyar újságírók szövetségének, a magyar sajtó, rádió és televízió sok vezetője és munkatársa. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több sajtóattaséja és a hazánkban működő több külföldi tudósító. /mti/

--

bb 36. ismét várja a látogatókat a gül baba türbe

t zsu/mm gi zs -cz

1974. május 3.

pénteken ünnepélyesen megnyitották a felújított gül baba türbét. a rózsák atyjának több mint 400 éves diszshelyén új mohamedán kegytárgyakat, képeket, szőnyegeket láthatnak a látogatók, s a szarkofág is új: diszes, török szöveggel ékesített takarót kapott a török kormánytól.

az ünnepségen fuat kepenek, budapesti török nagykövet adta át jelképesen a felújított türbét farkasinszky lajosnak, a fővárosi tanács elnökhelyettesének. /mti/

--

- 42 -

14⁰⁰g

bb 33. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke május 3-án 15 óráig:

/se gi -cz

1974. május 3.

1. németh károly beszéde
2. lázár györgy beszéde
3. faggyejev beszéde
4. magyar irodalom könyvtára a szu-ban
5. nyaralás
6. színházi premierek
7. műanyag-yacht
8. ndk kulturális napok
9. kormoránok
10. dolgozók esti iskolája
11. békéscsabai táncosok
12. szabadidő program
13. dombormű lukjanyenkóról
14. jégverés
15. a zilizi őstölgy kihajtott
16. új talajtáplálék
17. árvízvédelmi gyakorlatok
18. ausztriába utazott ...
19. egészségügyi delegáció genfben
20. kgst-ünnepi ülése
21. lottó
22. szgk szerviz
23. műszaki hónap szegeden
24. balesetek
25. tit klub
26. kismamák találkozója
27. elhunyt kiss máté
28. kitüntetés
29. békeaktiva
30. vöröskeresztes ünnepség szombathelyen
31. győr idegenforgalma
32. időjárás
33. hírjegyzék

/mti/

--

- 43 -

14⁰⁰g

bb 20. /ünnepi ülés... 2. folyt./-szb

németh károly megnyitója után lázár györgy, az mszmp központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet. /Lázár györgy beszédét mai bb 2. kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját az alábbi javításokkal feloldjuk:/

x x x

a 2. folyt. 2. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:... összesített nemzeti jövedelme 1948-hoz képest:

a 3. folyt. 2. bek. első mondatában a szöveg helyesen: az egykor elmaradt magyar gazdaság felzárkózott...

ugyanennek a bekezdésnek az 5.-7. sorában a szöveg helyesen: ... szükségletek kielégítésére termel. külkereskedelmi forgalmunk döntő részét.. stb. /a közte levő rész kimarad/.

a 4. folyt. 1. bek. az alulról számított 5. sorban a szöveg helyesen: mindez a mi számunkra is létfontosságú a barátság vezetékén...

ugyanezen folytatás következő bekezdésében az alulról számított 3.-4. sorban a szöveg helyesen: ... egyes kohászati alapanyagok termelő kapacitásának fejlesztésében.. /az és ötvözetek szavak kimaradnak./

a 6. folyt. 2. bek. 3.-4. sorában a szöveg helyesen:... az ötéves tervek koordinálásának. az egyre nagyobb méretű /a bonyolult szó kimarad./

a 8. folyt. 3. bekezdésének 5. -6. sorában a szöveg helyesen: ... mint például az interatomenergo és az interatominstrument /az intertextilmas szó kimarad/.

a 9. folytatás 2. bek. alulról számított 6. sorától a szöveg helyesen: ... felhasználását. a szocialista integráció... /a közte levő rész kimarad./

/folyt.köv./

x x x

-44-

bb 20. /ünnepi ülés... 3. folyt./-szb

Lázár györgy ünnepi beszéde után nyikolaj faggyejev, a kgst titkára emelkedett szólásra. /nyikolaj faggyejev beszédét mai bb 3. számú kiadásunkon ismertettük, annak embargóját feloldjuk./

az ünnepi ülés németh károly elnöki zárszavával, majd az internacionálé hangjaival ért véget.

ezt követően a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa a parlament vadásztermében fogadást adott az ünnepi ülés résztvevőinek tiszteletére. /mti/

-.-

bb 39. kitüntetés példás gyermeknevelésért

vid-fm szb -cz

1974. május 3.

a honvédelmi minisztérium, a vas megyei kiegészítő parancsnokság és kőszeg város képviselői pénteken bensőséges ünnepségen köszöntötték a kőszegi városi tanácson jugosits béláné kőszegi lakost. az ünnepségen jugosits bélánét a haza szolgálatáért érdemem arany fokozatával tüntették ki gyermekeinek példás neveléséért. kilenc gyermeket szült, közülük négyen már letöltötték katonai szolgálatukat, az ötödik fiu pedig most tesz eleget hazafias kötelezettségének. /mti/

-.-

-45-

13.43/szb

bb 37. a textilipari műszaki tudományos egyesület küldött-
közgyűlése

t kg/tr ny ie -cz

1974. május 3.

pénteken küldött közgyűlést tartott a textilipari műszaki és tudományos egyesület a technika házában. a közgyűlésen megjelent dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes, és dr. valkó endre, a mtesz főtitkára.

füsti pál főtitkár beszámolójában az egyesület három évi tevékenységéről szólva elmondotta: a tagság társadalmi munkájával aktívan hozzájárult a textilipari rekonstrukció megvalósításához, egyes üzemek új profiljának kialakításához. az egyesület 13 szakosztálya továbbra is egyebek között az új textilipari nyersanyagok gyakorlati felhasználásának kérdéseivel, anyagvizsgáló módszerekkel, a korszerű műszerek alkalmazásával és a textilipar további gépesítésének automatizálásának lehetőségeivel foglalkozik.

a főtitkár beszámolója után a résztvevők javaslatokat tettek az egyesület gyakorlati tevékenységének további kiszélesítésére.

a közgyűlés alkalmával kitüntetések adtak át a kiemelkedően jó társadalmi munkát végzett szakembereknek. a ,, textilipar fejlesztéséért,, érem első fokozatát ligeti imre, a richards finomposztógyár vezérigazgatója, márté istván, a férfi fehérneműgyár műszaki fejlesztési osztályának vezetője kapta, s további négyen kapták az érem második fokozatát.

a kitüntetések átadása után megválasztották az egyesület új tisztségviselőit./mti/

--

bb 38. somogy megye népesedési helyzete

vid.-fm gi -cz

1974. május 3.

somogy - mint az ország ötödik legnagyobb, de legritkábban lakott megyéje - hosszú ideje a fogyó népességűek közé tartozik, állapította meg pénteken kaposvárott a somogy megyei tanács és a szakszervezetek megyei tanácsának együttes ülése, amelyen részt vett duschek lajosné, a szot titkára is.

/folyt. köv./
13,50/gi

- 46 -

bb 38. /somogy megye ... 1. folyt./gi

a megye népesedési helyzetének javítására a két megyei szerv együttes határozatot hozott. e-szerint a jövőben nagyobb gondot fordítanak a nagycsaládosok és a családot alapítani szándékozó fiatal házaspárok lakáshelyzetének megoldására. a megye városaiiban, valamint a nagyközségekben épülő állami lakások elosztásánál előnyben részesítik a három- vagy többgyermekes családokat. azoknak a nagycsaládosoknak és fiatal házaspároknak, akik magánérőből kívánják megoldani lakásgondjaikat, az építéshez a tanács soronkívül olcsó áron biztosít közművesített telket. az ötödik ötéves terv előkészítése során újlag felméri a bölcsődei, óvodai igényeket és megkülönböztetett figyelmet fordítanak a kaposvár, síófok, nagyatád, marcali, barcs, csurgó, tab gyermekintézményeinek fejlesztésére. az szmt és a megyei tanács kereskedelmi osztálya tervet készít az üzemi étkeztetés és a közétkeztetés hálózatának és színvonalának emelésére, a cse-csemőtejjelátás bevezetésére, az iskolatej-ellátás szélesítésére, a korszerű ételek házhoz szállítására, az üzemi bolthálózat bővítésére. az egészségügy terén a család- és nővédelmi tanácsadó hálózat teljes kiépítését határozták el. /mti/

--

felhasználható 17,30 után!

bb 40. kiállítás szombathelyen a 20. század magyar grafikáiból

vid.- fm gi -cz

1974. május 3.

a xx. század magyar grafikáiból pénteken kiállítás nyílt a szombathelyi savaria muzeumban. a savaria program keretében megrendezett tárlaton 86 művész 110 grafikája látható. valamennyi a pécsi janus pannonius muzeum modern magyar képtárának gyűjteményéből való. olyan kiemelkedő grafikai művek kerültek a közönség elé, amelyek ezideig nem szerepeltek kiállításon. többek között barcsay jenő, boros miklós, derkovits gyula, dési huber istván, fényes adolf, kassák lajos, medgyessy ferenc, rippl-rónai józsef, szőnyi istván és victor vasarely alkotásai láthatók a nagyszabású kiállításon. /mti/

--

13,55/gi

- 47 -

vbb 41. helyére vontatták a győri vizi szinpadot

vid/fm/ny -cz

1974. május 3.

a nyár közeledtét jelző esemény tanúi voltak pénteken a győri vízparton sétálók. az északdunántúli vízügyi igazgatóság-nak a dunán szolgálatot teljesítő két kitűzőhajója a marcal és a kitűző vi. ügyes manőverezés után eredeti, nyári helyére vontatta a vizi szinpadot. az óriás fa-uszótestet az esetleges jégzajlás elöl a rábáról a mosoni duna egyik védett szakaszára szállították.

az idéi nyáron rangos események színhelye lesz a rábán felállított vizi szinpad. a debreceni csokonai színház verdi nabucco-ját, erkel hunyadi lászló-ját mutatja be. ezenkívül balett- és operett-előadásokat, könnyűzenei hangversenyeket rendeznek a vizi szinpadon./mti/

--

bb 42. ,, a vértés-vidék műemlékei,, - kiállítás oroszlányon

vid/fm/ny -cz

1974. május 3.

oroszlányon, a városi tanács aulájában pénteken megnyílt ,, a vértés-vidék műemlékei,, című kiállítás. fényképekkel, tablókkal, a tatai kuny domokos muzeum anyagával szemléltetik a vidék templomait, várait és más- a xii-xviii. század között épült műemlékeket./mti/

--

bb 43. a herbária sajtótájékoztatója

t ol/tm/ny -cz

1974. május 3.

jó piacuk van a magyar gyógynövényeknek, az idén is több mint 3.5 millió dollárt tesz ki a fejlett ökés országokba irányuló export értéke. a jelenlegi össz-forgalom megközelíti a fél milliárd forintot. míg korábban a vadon termő gyógynövények képviselték a számottevőbb arányt, ma egy átlagos termésű esztendőben a forgalomnak körülbelül 70-75 százaléka szántóföldi termelésből származik.- minderről, és sok más érdekes adatról pénteken tájékoztatták a sajtó munkatársait a herbária -7 termelészövetkezet, és 49 áfész közös vállalatának - vezetői.

/folyt köv/
14.00/ny

-48-

10/14/35

bb 43. / a herbária ...folyt/ny

elmondották azt is, hogy az utóbbi évtizedben modern gépeket és gépsorokat szerezték be, ami lehetővé tette a gyógynövények feldolgozása mellett különböző zöldségfélék szárítását, feldolgozását is - az utóbbi időben ugyanis ilyen jellegű export-megrendeléseknek is eleget tesznek. a vállalat fejlődését jól példázza, hogy az 1930-38-as években átlagosan 205.4 vagonos átlagforgalom napjainkra már meghaladja az ezer vagon. nem hagyható figyelmen kívül, hogy az összforgalmi növekedésen belül jelentősen nőtt a belföldi szállítások értéke is. a kiskereskedelemben egyébként az idén újdonságként bevezetik a különféle instant / nesz/ csipke, menta, kamilla készítményeket, amelyeket a tatabányai szénbányák vállalattal együttműködve állítanak elő, s ezekből már most jelentős export-megrendelések is vannak.

egyre több alapanyagot igényel a magyar gyógyszeripar; különösen anyarozsból, mákgubóból, digitálisból nagy a kereslet. a gyógyszerárak igényeit különösen kamillából, csipkéből, hársból ma már egyenletesen tudják kielégíteni. érdekes, hogy a gyógynövényeknek is megvan a maguk divatjuk; ennek változásait a tőkés piacokról érkező megrendeléseken lehet lemérni. a második éve tartó értékesítési konjunktúrában olyan fontos cikkek árát kellett csökkenteni, mint például a majoránna. a nyugati partnerek egyébként ma már inkább a feldolgozott termékeket, semmint a hagyományos formában zsákoltt, bálázott árukat - leveleket, füveket, gyökereket stb. keresik. a nemrégiben munkába állt automata palackozó gépsor segítségével jelentősen növekedett az üdítőital termelés. ebből is exportálnak, főként angliába, ausztriába, svédországba, norvégiába és finnországba.

egyéb iránt a több mint 1100 dolgozót foglalkoztató herbária e napokban ünnepli önálló vállalati létének 25. évfordulóját./mti/

--

bb 44. korszerű utépitő telep készült el zalaegerszegen

vid/ny -cz

1974. május 3.

a zalaegerszegi városi tanács ingyen adott területet a zalaegerszegi közúti építő vállalatnak annak a korszerű utépitő bázisnak a létrehozásához, amelynek pénteken kezdték meg a műszaki próbáit. a telepen az ndk-ból érkezett, óránként 50 tonna aszfaltot előállító keverőberendezést állítottak fel. az itt gyártott burkoló anyagot a megye területén folyó utkorszerűsítésekhez, új utépitésekhez használják fel. az itt előállított aszfalttal burkolják például a nagykanizsa-zalaegerszeg közötti utat, valamint a zalaegerszeg-keszthely között épülő új utat. a zalaegerszegi utépitő bázis műszaki próbái során előállított első keveréseket a telep utjainak kialakításához használják fel./mti/

14.15/ny

-49-

10/14/35

bb 45. megszűnik a villamosközlekedés szombathelyen

vid. gi -cz

1974. május 3.

megszűnik az ország egyik legrégebb villamosvasutja, a szombathelyi. budapest után ez volt az ország második ilyen közlekedési vállalata. hetvenhét éves működés után ez év augusztus 20-án közlekednek utoljára a kis sárga kocsik. az egypályás, kitérő rendszerű villamos elavultsága, lassúsága akadályozza a 70.000 lakosú vas megyei város közlekedését, ezért döntöttek a felszámolásáról. éveken át folyt a vita a sorsáról: igen sokan, főleg az idősebbek ragaszkodtak hozzá, nem utolsó sorban azért, mert az ország legolcsóbb viteldíjával lehet utazni rajta. ugyanakkor az urbanisztikai, közlekedési szakemberek, valamint a lakosság egy része a korszerűbb, gyorsabb autóbussz közlekedés mellett tört lándzsát. végülis az utóbbiak győztek.

a város közlekedésében nagyjelentőségű változásra körütekintően és gondosan készülnek. pénteken a városi tanácson e témáról tanácskoztak az illetékes közlekedési, utügyi, városrendezési szakemberek. közölték, hogy a várost kelet-nyugat irányban átszelő villamosvasutat 8 városi panoráma ikarus autóbusz - egyenként 92 férőhelyes - pótolja majd. tízpercenként, nagyjából a villamos nyomvonalán járnak. a forgalmat úgy szervezik, hogy a már meglévő autóbusszjáratokhoz a város minden irányába jó átszállást teremtsenek. korszerűsítene, szélesítene több városi utat és a két legforgalmasabb csomóponton villanyrendőrös forgalomirányítást létesítene.

a helyszíni bejárások, mérések alapján kijelölték az új megállóhelyeket, s már készül a villamost helyettesítő autóbusszjárat menetrendje is. /mti/

--

bb 48. új alaphálózati villamosenergia-táppont épül szabadbattyánban

vid.-kz gi -cz

1974. május 3.

új alaphálózati villamosenergia-táppont építését kezdte meg az édász szabadbattyánban. az új, huszonötezet kilovoltamper teljesítményű és százhusz kilovolt feszültséggel táplált automatizált létesítmény székesfehérvár és környékét látja majd el villamosenergiával. építését székesfehérvár energiafogyasztásának a növekedése tette szükségessé. az új táppont építését előreláthatóan az év végére fejezik be. /mti/

--

14,30/gi

- 50 -

Tólkur

bb 46. nőtt a gulyatartás, százezer szarvasmarha bács-kiskun megye legelőin

vid. gi -cz

1974. május 3.

szembetűnően növekszik az állatok szabadtartása bács-kiskun megyében. az idén már százezer szarvasmarhát terelnek a mezőkön, s egyrésztük télen-nyáron a szabadban él. a tenyésztés ősi formájának alkalmazásával a jószágok természetes igényét elégítik ki. az eddigi, rosszul értelmezett tartási módok - a zárt tenyésztési elvek követése - drágították, gazdaságtalanná tették a tej-, illetve a hustermelést. a hustermelési program megvalósításában előtérbe került gulyatartást a tejelő marhákra is kiterjesztik. a kizárólag hustermelő állatokat pedig teljes egészében nomád körülmények között tenyésztik. ehhez felujtják, korszerűsítik a rét-legelőgazdálkodást. a kutatók bevonásával megkezdődött az ősgyep rekonstrukció, s a szántóföldi művelésre alkalmatlan területek füvesítése. több mint hetvenezer hektár rét- és legelő kerül folyamatosan intenzív művelés alá. egy részén öntözéssel frissítik, nagyadagu műtrágyával dúsítják a mezőt. a hartai, a solti termelőszövetkezeti gazdaságokban kialakított mintalegelőkön porciós, illetve szakaszos legeltetést alkalmaznak. határokat villanypásztorok szabanak az állatoknak, ujabban a ménest és a nyájat is elektromos örök vigyázzák a duna-tisza közén. /mti/

--

bb 47. dinitrogén-oxid gyárat szállít indiába a borsodi vegyikombinát

vid.-kz gi -cz

1974. május 3.

a borsodi vegyikombinát saját szakemberei által kidolgozott technológiával és berendezésekkel - tizenkét évvel ezelőtt kezdte a dinitrogén-oxid gáz hazai gyártását. ezt a különleges altatógázt elsősorban az egészségügyi szerek használják nagy mennyiségben, de az utóbbi években más célokra is. a magyar tervezésű dinitrogén-oxid gyár iránt már külföld is érdeklődik. a cémokonplex külkereskedelmi vállalat közvetítésével elsőként india rendelt ilyen üzemeltetést a borsodi vegyikombinától.

Városirolják.

az évi százezer kilogramm kapacitású indiai gyár munkálatait a tervezéstől a szállításig és üzembehelyezésig a borsodi vegyikombinát műszaki szakemberei irányítják. az üzem fontosabb berendezéseit, köztük a reaktort, a kompresszort és a műszereket is a kazincbarcikai gyár szállítja. a delhi mellett felépülő dinox-gáz gyárban a szerződésben foglaltak szerint 1975 közepén kezdik meg a termelést. /mti/

--

14,40/gi

- 51 -

Tólkur

bb 49. több mint kétmilliárd forinttal gazdálkodott tavaly pest megye

vid/gö/mné/ny fm -cz

1974. május 3.

a mult évi költségvetés, valamint a fejlesztési és szolgáltatás-fejlesztési alap tervének végrehajtását vitatta meg pénteki ülésén pest megye tanácsa. a beszámoló jelentésből kitűnt, hogy a megyei tanács szervei tavaly több mint kétmilliárd forinttal - az előző évinél csaknem 17 százalékkal nagyobb összeggel - gazdálkodtak. 1973-ban a kulturális ágazat fejlesztésére fordították a legnagyobb összeget: 670.9 millió forintot. a szociális ágazat 441.9 millió forinttal részesedett a költségvetésből. megállapították, hogy teljesültek a lakosság kommunális, szociális, egészségügyi és kulturális ellátásának javítását szolgáló gazdaságpolitikai célok. jól funkcionált a költségvetési szabályozó rendszer, tovább bővült a helyi tanácsok gazdasági önállósága. a költségvetési feladatok megvalósítását elősegítette az előző évről fennmaradt 227 millió forint tartalék is.

a mult évben pest megye számos új létesítménnyel gazdagodott. egyebek között 2.250 gyermek számára épültek új óvodák, javult a fizikai dolgozók továbbtanuló gyermekeinek aránya. a megye könyvtárainak állománya 116 ezer kötetel gyarapodott. a fejlesztési alapról 1.048 lakás, 27 kilométer vízvezeték és 38 kilométer vízhálózat épült.

a megyei tanács a beszámoló jelentést jóváhagyta./mti/

--

bb 50. kitüntetés

gk/ny zs -cz

1974. május 3.

az elnöki tanács sárkány lászlónak, az mshmp kb társadalomtudományi intézet információs és dokumentációs csoportja vezetőjének a munkásmozgalomban végzett több évtizedes tevékenysége, valamint eredményes munkájának elismeréseképpen, nyugdíjba vonulása alkalmával a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta./mti/

14.45/ny

--
-52-

Tótkur

bb 51. műszaki hetek borsodban

vid/kz/ny -cz

1974. május 3.

pénteken miskolcon a technika házában megnyitották a borsod-megyei műszaki heteket. központi témája a következő ötéves terv feladataira történő felkészülés lesz.

a borsodi műszaki hetek május végéig tartó rendezvényein több mint kétszázhusz előadás hangzik el. a megye hat ipari településén, közte ózdon és leninvárosban tartanak tanácskozásokat. négy termékbemutató kiállítás is nyílik./mti/

--

bb 54. kitüntetések

mm/ny -cz

1974. május 3.

a népköztársaság elnöki tanácsa özvegy ferenczy bérnénének, a munka érdemrend arany-fokozata kitüntetést adományozta.

ugyancsak a munka érdemrend arany-fokozata kitüntetést adományozta molnár c.pál festőművésznek 80. születésnapja alkalmából, eredményes művészi munkássága elismeréseként, valamint jánosa istvánnak, a szépirodalmi könyvkiadó műszaki vezetőjének 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkásságának elismeréseként./mti/

--

bb 58. tavaszi „ munkagyőztes „ csongrádban: a makói józsef attila tsz - a kukoricát is elvetették

vid/kz/ny -cz

1974. május 3.

csongrádban elsőnek a makói józsef attila tsz fejezte be valamennyi tavaszi munkát. utoljára 1.800 hektáron a kukoricát vetették el, mégpedig úgy, hogy két műszakban - éjjel nappal és vasárnapokon is - dolgoztak. a nagy feladattal két szocialista brigád - mindössze tizenhat ember - birkózott meg sikeresen. a kitűnő eredményt annak is köszönhetik, hogy a terület egy részén cps rendszerben termesztik a kukoricát és a korszerű gépek, a technológiai előírások fegyelmezett betartása sokat lendített a munkák ütemén.

a szövetkezet vezetősége megjutalmazta a szántóföldeken becsületesen helytállt tagjait, akik most felajánlották: gépeikkel készségesen segítenek a tavaszi munkákban elmaradt bármelyik délföldi gazdaságnak./mti/

14.55/ny

--
-53-

Tótkur

bb 52. focck jenő és németh károly fogadta nyikolaj faggyejevet
t sz/gg gi ie -cz 1974. május 3.

focck jenő, a minisztertanács elnöke és németh károly, az
mszmp központi bizottságának titkára, a politikai bizottság
tagjai pénteken délután a parlamentben fogadták nyikolaj
faggyejevet, a kgst titkárát és szívélyes, baráti megbeszélés-
lést folytattak vele. /mti/

-.-

bb 53. a mém és a szövosz vezetőinek megbeszélése
ól/tm gi ie -cz 1974. május 3.

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter-
nek és dr. molnár frigyosnek, a szövosz elnökének vezetésével
pénteken a szövosz székházában megbeszélést tartottak a minisz-
térium és a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsának veze-
tői. értékelték az eddigi együttműködés tapasztalatait és meg-
határozták az áfész-ek élelmiszergazdasági ágazatának idősze-
rű tennivalóit. a legfontosabb téma a zöltség-gyümölcs ellátás
és a mezőgazdasági termékforgalmazás helyzete volt, figyelemmel
a minisztertanács e kérdéssel foglalkozó határozatára.

jelentős kérdésként tárgyaltak a többi között az áfész-
ek élelmiszerfeldolgozó tevékenységének fejlesztéséről, a kister-
melő gazdaságok korszerűsítéséről, a vetőmag-, a facsemete-
és a kertészeti, valamint kisállattenyésztési eszközellátott-
ság javításának fontosságáról. /mti/

-.-

bb 55. elkészült a felsőszolcai közuti csomópont
vid.-kz gi -cz 1974. május 3.

a megnövekedett közuti forgalom miatt már „szűknek,, bi-
zonyult a miskolcraól szerencsen át vezető 37-es illetve a 3-as
számu budapest-miskolc-tornyosnémetin át csehszlovákiába veze-
tő főközlekedési ut felsőszolcai elágazása. nemcsak az egyre
növekvő teherszállítás, hanem a tornyosnémeti határátkelő hely-
től az ország belsejébe igyekvő csehszlovák és lengyel autós-
turisták, különösen a nyári hónapokban, valósággal „eltömték,,
az elágazást.

/folyt. köv.
14,50/gi

1616⁰⁰

- 54 -

bb 55. /elkészült a ... 1. folyt./gi

a miskolci közuti igazgatóság most utkorrekciót végzett
ezen a szakaszon. mintegy nyolcmillió forintos költséggel
új, korszerű közuti csomópontot alakított ki, s ezt pénteken
megnyitották a forgalom előtt. az új közuti csomópont négy-
sávós, s nemcsak biztonságosabbá teszi a közlekedést, de
magnövelte annak áteresztő képességét is. /mti/

-.-

bb 56. a főkapitányság közleménye

-ju -cz

1974. május 3.

a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete érte-
síti a budapesti gépjárművezetőket, hogy május 6-a és május 15-
e között a tavaszi balesetelhárítási előadásokat az alábbi fel-
sorolt helyeken és időben tartja:

1. 1974 május 6-án édosz kulturház / vii. gorkij fasor 44./
2. 1974 május 10-én fővárosi művelődési ház / xi., fehérvári
ut 47./
3. 1974 május 13-án csokonai művelődési ház / xv., eötvös utca
64-66./
4. 1974. május 14-én gyufagyári kulturház /xxii., nagytétényi
ut 110./
5. 1974. május 15-én dalos ida művelődési ház / iv., papp
józsef utca 1./

az előadások 18 órakor kezdődnek. a megjelent járműve-
zetők igazolást kapnak. /mti/

-.-

15.20/ju

1616³⁰

- 55 -

bb 57. virágzik a borsó bács-kiskun megyében

vid/kz-ju -cz

1974. május 3.

az eső utáni napfényes idő szinte ,, huzza,, a növényeket. bács-kiskun megye határában virágzik a borsó, s szárba szökkentek a gabonák. annak ellenére, hogy az idén korábban tavaszodott, a szárazság miatt késnek a primőrök. a hetek óta stagnáló növények az elmúlt napok esőzése után kaptak életre, s amennyiben tartós lesz a meleg május közepével indul a primőr-idény. ekkorra várják a korai burgonya és a nagyobb mennyiségű zöldborsó-felhozatalt. a gyümölcsösökben már viszonylag nagy biztonsággal felmérhető a várható termés. a cseresznye és a meggy kevesebbet ígér a tavalyinál és a kajszisok ágai sem rakódtak be túlzottan. az utóbbiakon ugyanis a fagy elvégezte a ,,gyümölcsritkítást,, az első idej gyümölcsöt a kelebiai kertészek ígérik. itt már zsendül a májusi cseresznye. /mti/

.-

bb 59. kiváló együttesek

t nm/gk-ju zs -cz

1974. május 3.

pénteken a fészek művészklubban ünnepi külsőségek között kiosztották az idej ,, kiváló együttes,, címeket. a művelődésügyi minisztérium, a szot, a kisz, az okisz, a nemzetiségi szövetségek, az szbt, a fogyasztási szervezetek országos szövetsége, a kóta és a népművelési intézet által meghirdetett pályázaton ezuttal 15 együttest jutalmaztak kiváló műkedvelői tevékenységéért, magas szintű produkcióiért.

- a 14 éve kiírt pályázat célja ma is változatlan - mondotta beszédében kamarás rezső, a népművelési intézet igazgatóhelyettese. olyan követelményeket és egyben példákat állítani az együttesek elé, amelyek elősegítik, hogy a mozgalom valóban új típusu, szocialista közösségek mozgalmá legyen, ahol a közös élmények, az elmélyült munka, a közösségi alkotás a szocialista ember formálását segítik elő. ezért követelmény az együttes stabilitása, a legalább ötéves együttes tevékenység, a belső műhelymunka mellett a közéleti, társadalmi cselekvés, a szakmai-politikai művelődés, a művészi produkciók igényessége.

/ folyt. köv./

15.42/ju

To 1630

- 56 -

vbb 59. / kiváló ... 1. folyt./-ju

a népművelési intézet igazgatóhelyettese szólott arról is, hogy a központi bizottság közelmultban megjelent határozata szellemében a jövőben jobban ki kell használni a műkedvelő csoportok versengésében meglevő lehetőségeket. a cél: nem hivatásos művészek nevelése, hanem szocialista közösségek formálása, az aktivitás fokozása, a közösségi élmény elősegítése, megteremtése, a művészeti alkotások alaposabb megértése.

a jövőben módosul a pályázat kiírása és feltételei is. az együttesek ezután a címért két alkalommal pályázhatnak. akik első alkalommal megszerzik a kiváló együttes címet, az oklevél mellé 8000 forintos jutalmat kapnak. két év után lehet pályázni a címre második alkalommal és ekkor nemcsak az oklevél és 12 000 forintos jutalom birtokába jutnak a győztesek, hanem a címet a visszavonásig meg is őrizhetik.

a kiváló együttes címet kapta:

a szentesi horváth mihály gimnázium diákszinpada,
a magyar néphadsereg periszkóp irodalmi szinpada / kiskőrös/
a zalaegerszegi reflex irodalmi szinpad
a debreceni agrártudományi egyetem néptánc-együttese
az öregcsertői népi együttes
ujpejtre és vidéke áfész átai délszláv táncegyüttese
a zalka máté katonai műszaki főiskola budapesti népi együttese
az orosházi petőfi művelődési központ madrigálkórusa
a győri pedagógus énekkar,
szentendre város kamarakórusa,
a fővárosi művelődési ház opera-együttese,
a kőszegi jurisics vár művelődési központ fuvós zenekara,
a szekszárdi szervezeteki madrigálkórus,
a szegedi bartók béla művelődési központ szeged fotoklubja,
az egrri harlekin bábegyüttes./mti/

.-

bb 60. kedvező változások a nepesedéspolitikai intézkedések nyomán - ülést tartott a kisz kb lányok, fiatalasszonyok tanácsa

t mir/tr-ju zs -cz

1974. május 3.

a kisz kb lányok és fiatalasszonyok tanácsa pénteken ülést tartott, amelyen dr. medve lászló miniszterhelyettes a népese-
déspolitikai határozat végrehajtásának tapasztalatairól tartott tájékoztatót. a legfrisebb statisztikai adatok alapján elmondotta, hogy a határozat és az azt követő intézkedések nyomán - a viszonylag rövid idő ellenére is - egész sor kedvező változás következett be.

/ folyt. köv./

15.50/ju

To 1630

- 57 -

bb 60. / kedvező változások ... 1. folyt./-ju

az év eleje óta igen kedvezően alakult a koraszülések száma is. januárban és februárban - az előző év hasonló időszakához viszonyítva - 40 százalékkal kevesebb koraszülés volt az országban, a születések száma viszont jelentősen emelkedett.

a terhességek művi megszakítása terén korábban kialakult szabadosság következménye, hogy a kedvező változás ellenére ma még igen sokan vannak azok, akik gyermeket szeretnének, de a magzatukat nem képesek kihordani. egyebek között ezért szánnak nagy szerepet a család- és nővédelmi tanácsadó hálózat kiépítésének. ezek a tanácsadók még éveken át nélkülözhetetlen szerepet töltenek be a fiatal házasoknak a tudatos családtervezéshez nyújtott segítségükkel. a hazai felvilágosító munkának azonban komoly hiányossága, hogy többnyire csak a házasságkötés előtt fejti ki tevékenységét. a harmonikus családi élet a gyermekek felelősségén alapuló tudatos vállalása azonban a jelenlegieknél sokkal több természettudományi biológiai, etikai, szociális és jogi ismeretet kíván. ezeknek az ismereteknek az iskolai keretek között való oktatása már napirenden szerepelő téma. az oktatást néhány kijelölt iskolában - egyelőre kísérletképpen, - a következő tanév második felében kezdik meg. a tananyagról mindenütt tájékoztatják a szülőket is, hogy a családotól is segítséget kapjanak a családi életre nevelésben.

a tájékoztató után a tanács ülésén borbély gábor, a kiskb titkára tartott előadást a kisk időszaki feladatairól. /mti/

-.-

bb 61. a ,, ki tud többet a tanácstörvényről? ,, vetélkedő megyei döntője békéscsabán

vid/fm-ju -cz

1974. május 3.

tavaly ősszel kezdődött meg békés megyében a ,, ki tud többet a tanácstörvényről? ,, elnevezésű vetélkedősorozat. mintegy kétezeröttszáz tanácsi dolgozó vett részt az elődöntőkön és a középszintű versenyeken. a megyei döntőbe, - amelyet pénteken rendeztek meg békéscsabán, - harmincketten jutottak. a 4000 forintos eső díjat schiller ervin, a kardoskúti községi tanács adóügyi előadója nyerte el. /mti/

-.-

16.00/ju

- 58 -

bb 62. a zárszámadások tapasztalatairól, az idei termelési feladatokról, a szövetkezeti üdültetésről és a munkaversenyéről tárgyalt a tot elnöksége

t kf/gk um ie cz

1974. május 3.

a termelészövetkezetek országos tanácsának elnöksége szabó istván elnökletével pénteken ülést tartott.

az elnökség a szövetkezeti tagok és alkalmazottak üdültetéséről tárgyalva megállapította, hogy a termelészövetkezetekben a szervezett üdültetés rendszere még nem alakult ki, s az üzemi üdültetés gyakorlata is kezdetleges. jelenleg mindössze egyetlen 100 személyes közös tsz-üdülő működik debreczenben, s néhány hasonló építésére csak tervek készültek. mintegy 120 termelészövetkezet az elmúlt években önállóan létesített kisméretű, néhány szobás üzemi üdülőt, ezekből azonban általában hiányoznak az aktív pihenés lényeges feltételei, helyenként nem megoldott a dolgozók étkeztetése, s hiányzik az üdültetés szakszerű irányítása is. ezért az üzemi üdülők - főleg a gyógyforrások körzetében - csak kiegészítő, járulékos megoldásként jöhetnek számításba, fő fejlesztési iránynak azonban nem tekinthetők. az elnökség indokoltnak tartja, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek a jövőben az arra fordítható anyagi eszközeiket koncentráltan, megfelelő színvonalu, korszerű üdülőhálózat fejlesztésére használják fel.

az elnökség megtárgyalta a múlt évi zárszámadások és a szövetkezetek idei terveinek főbb tapasztalatait, s megállapította egyebek között, hogy a közös gazdaságok termelése 9 százalékkal, a háztáji termelés - hosszú évek stagnálása után - több mint 4 százalékkal növekedett. az ésszerűbb gazdálkodás nyomán javult a termelés jövedelmezősége, s gyorsult a beruházások üzembe helyezése, ezáltal mintegy 26 százalékkal csökkent a befejezetlen beruházások állománya. a szövetkezetek megfontoltan, a korábbi évekenél jobban előkészített kollektív döntések alapján osztották fel jövedelmüket. az aktív korú termelészövetkezeti tagok közül származó átlagjövedelme 1942 forint, az alkalmazottaké 2570 forint, az emelkedett. a szociális és kulturális alapok növelésére 33 százalékkal, a biztonsági alapoké 73.5 százalékkal többet használtak fel az előző évinél.

/folyt.köv./

- 59 -

16.15/um

NA 16.50

bb 62. / a zárszámadások ...1.folyt./um

az idei fő feladat - a népgazdasági terv 2-2.5 százalékos mezőgazdasági termelésnövelési előirányzatát figyelembe véve - az eredmények megszilárdítása s egyes termékek termelésének gyorsabb ütemű növelése. az üzemi tervek összesítéséből kitűnik, hogy a szövetkezetek a legtöbb termékből a népgazdasági előirányzatoknak megfelelően vagy csak kisebb eltéréssel határozták meg termelési programjukat, míg az állattenyésztésben a népgazdasági tervet is meghaladó fejlődést akarnak elérni. a szarvasmarhaállományt például további 10 százalékkal kívánják növelni. a tejtermelés az üzemi tervek szerint várhatóan 13 százalékkal, a sertéshústermelés 14 százalékkal növekszik az idén. néhány munkálgényes növény termelésének üzemi tervei azonban elmaradtak a kívánalmaktól, ezért az elnökség szükségesnek tartotta s javasolta a közös gazdaságoknak, hogy alaposan mérjék fel a közelmúltban hozott kormányintézkedések adta lehetőségeket, s az igények kielégítésére az eredeti terveiket is meghaladóan növeljék főleg a cukorrépa, a napraforgó és a zöldségfélék termelését.

a z ülésen áttekintették a mezőgazdasági szövetkezetek tevékenységét a magyar békemozgalomban. az elnökség hangsúlyozta: társadalmi s egyben szövetkezeti érdek, hogy a dolgozók s maguk a szövetkezetek és szerveik részt vállaljanak a béke-mozgalom újabb feladataiból. ennek elősegítése érdekében a tot elnöksége ajánlást adott ki a szövetkezeteknek és érdekképviseleti szerveiknek.

végül az elnökség határozatot fogadott el, amelyben a mém-mel közösen felhívja a mezőgazdasági szövetkezetek figyelmét, hogy a kongresszusi munkaversennyel is segítsék a mezőgazdaság legfontosabb feladatának megoldását: az ország lakosságának zavartalan élelmiszerellátását, az ipari nyersanyag-ellátást és az export-kötelezettségek teljesítését. kiemelte az elnökség a tennivalók közül a gabonatermesztésben a hozamok további növelésének szükségességét, s azt, hogy elsősorban a zárt technológiai rendszerekben dolgozóktól várnak újabb eredményeket. hasonlóan fontos feladatnak határozták meg az ipari növények, valamint a burgonya és zöldségtermelés fejlesztésének szükségességét, és azt, hogy a tervidőszak végére hazai termeléssel lehessen fedezni az ország cukorellátását. hasonlóan fontosnak tartja az elnökség a hústermelés növelését, a hústermelés szakosításának meggyorsítását, s a sikeres állattenyésztéshez a megfelelő takarmányellátás megteremtését.

/folyt.köv./

- 60 -

16.20/um

NA-1650

vbb 62./ a zárszámadások ...2.folyt./um

a tot elnöksége felkérte a mezőgazdasági szövetkezetek testületi szerveit, hogy a legfontosabb termelési feladatok alapján vizsgálják meg az 1974. és az 1975. évi termelési terveket, a szövetkezetek vezetősége pedig kísérje figyelemmel, hogy a vállalatok összhangban legyenek az üzemi célokkal. javasolta, hogy a dolgozók és a vezetőség tennivalóit kétoldalu szerződésekből rögzítsék, s folyamatosan értékeljék a vállalatok teljesítését. /mti/

-.-

bb 63. benke valéria látogatása budapest új városrészeiben és az évm-ben

t sb/gk um ie cz

1974. május 3.

benke valéria, az mszmp politikai bizottságának tagja, a társadalmi szemle szerkesztő bizottságának vezetője pénteken látogatást tett budapest hármas számú házgyárában, több új lakótelepen és az évm-ben. társaságában volt padányi mi-hály építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, peják emil, az mszmp budapesti bizottsága oktatási igazgatóságának vezetője, merényi andorné dr., az mszmp v. kerületi bizottságának titkára és tóth imre, az évm pártbizottságának titkára.

a hármas számú házgyárnál kisvári jános, a 43-as állami építőipari vállalat vezérigazgatója és karalyos lászló, a vállalati pártbizottság titkára fogadta és tájékoztatta az évente 4200 lakás falelemeit és épületszerkezeteket készítő nagyüzem munkájáról és a házgyári termékekből épülő új lakótelepekről. benke valéria fölkereste az egyenként több mint 40,000 lakosra tervezett ujjpalotai és zuglói új városrészt, s megtekintett néhány új lakást, óvodát, iskolát, tizenöt szintes lakóházat.

délután az építésügyi és városfejlesztési minisztériumba látogatott, ahol bondor józsef minisztertől kapott felvilágosítást az ágazat munkájáról, gondjairól és feladatairól. ezután benke valéria a minisztérium pártaktivistáival találkozott és időszzerű bel- és külpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót. /mti/

-.-
- 61 -

16.25/um

NA-1650

vbb 64. pullai árpád látogatása baranya megyében

vid/um k z cz

1974. május 3.

pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára pénteken baranya megyébe látogatott. pécssett dr. nagy józsef, a megyei pártbizottság első titkára és dr. jerszi istván, a megyei pártbizottság titkára fogadta a vendéget, aki ezután résztvett és felszólalt a fegyveres erők klubjában rendezett megyei ifjúságpolitikai aktivaülésein. délután a központi bizottság titkára találkozott a kisz megyei, járási és városi titkáraival, s eszmecserét folytatott velük a kisz központi bizottsága áprilisi határozatának végrehajtásáról, az abból adódó feladatokról. ezután pullai árpád és kísérete ellátogatott mohácsra, ahol ambrus lajos, a járási pártbizottság első titkára és borsos jános, a városi pártbizottság első titkára fogadta a vendégeket. a duna-parti városban tett rövid séta során megtekintették a monumentális lenin- emlékművet, varga imre kossuth-díjas szobrászművész alkotását, amelyet a közelmúltban - lenin születésének 104. évfordulója alkalmából - avattak fel. /mti/

-. -

bb 65. győri imre látogatása békés megyében

vid/kz um cz

1974. május 3.

győri imre, az mszmp központi bizottságának titkára pénteken békés megyébe látogatott. békéscsabán a megyei pártbizottság székházában frank ferenc a megyei pártbizottság első titkára fogadta. a fogadáson és az azt követő megbeszélésen jelen voltak a párt megyei bizottságának titkárai. ezt követően győri imre a párt megyei bizottságának propaganda és művelődési osztályának munkatársaival beszélgetett időszere feladatokról, majd frank ferenc társaságában a békéscsabai kner nyomdába látogatott. az ország legnagyobb nyomdaipari üzemében huszár mihály igazgató és varga andrás, a nyomda párttitkára tájékoztatták az ottani munkáról.

délután a párt központi bizottságának titkára és a békés megyei pártbizottság első titkára az orosházi üvegyárba látogatott. czina sándor igazgató és tarján józsef az üzem pártbizottságának titkára fogadta. ezután győri imre munkásaktíván időszere kérdésekről tartott tájékoztatót. /mti/

-. -
- 62 -

16.30/um

M 1700

bb 66. óvári miklós látogatása a vi. kerületben

-ju hi -cz

1974. május 3.

óvári miklós, az mszmp kb titkára pénteken látogatást tett a vi. kerületben. a látogatáson elkísérte pataki jános, a budapesti pártbizottság osztályvezetője. óvári miklóst a pártbizottság székházában a kerület párt- és állami vezetői fogadták. a délelőtti programban dr. móró istván, a kerületi pb első titkára tartott tájékoztatót a kerület jellegéről és a pártmunka tapasztalatairól. a megbeszélésen részt vettek párt-, állami és gazdasági vezetők, valamint a kulturális terület képviselői.

ezután óvári miklós ellátogatott a globus nyomdába, ahol csöndes zoltán a nyomda igazgatója és varga károly a párt-szervezet titkára fogadta. a k.b. titkára megtekintette az üzemet és elbeszélgetett a munkásokkal.

délután, a szot székházában aktivaértekezlet volt, ahol óvári miklós időszere belpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót. /mti/

-. -

bb 67. dr. timár mátyás látogatása az állatorvostudományi egyetemen

gk-ju ie -cz

1974. május 3.

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese pénteken látogatást tett az állatorvostudományi egyetemen. dr. kovács ferenc rektor és dr. karsai ferenc, a pártbizottság titkára tájékoztatta a kormány elnökhelyettesét az egyetem oktató, nevelő és kutató munkájáról, s arról, hogy az egyetem gyógyító és szaktanácsadó munkájával hogyan járul hozzá az állattenyésztés termelési eredményeihez. a kormány elnökhelyettese az egyetemi tanács ülésén időszere gazdasági kérdésekről adott tájékoztatót. /mti/

-. -

16.20/ju

- 63 -

M 1700

vbb 68. fock jenő fogadta gerhard schüerert

gk-ju ie -cz

1974. május 3.

...fock jenő, a minisztertanács elnöke pénteken fogadta gerhard schüerert, a német demokratikus köztársaság miniszterelnök-helyettesét, az állami tervbizottság elnökét.

a szivélyes, baráti légkörű eszmecsereén részt vett Lázár györgy, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervehivatal elnöke és günter kohrt, az ndk budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 69. a külföldi szakszervezeti küldöttségek látogatásai

sl/tr-ju -cz

1974. május 3.

a május 1-i ünnepségek alkalmából hazánkban tartozkodó külföldi szakszervezeti küldöttségek csütörtökön bács-kiskun és szolnok megyébe látogattak, ahol a szakszervezetek megyei tanácsai fogadták és tájékoztatták a vendégeket. a küldöttségek egy része a jászberényi lehel hűtőgépgyárat, és a közép-tiszai állami gazdaságot, másrésztük a kecskeméti baromfifeldolgozó vállalatot és a városföldi állami gazdaságot tekintette meg.

pénteken a szot vezetői fogadták a vendégeket. a nap folyamán szakmai programok keretében négy csoportban a csepel vas- és fémművekbe, az egyesült gyógyszergyárba, a kelenföldi textilgyárba, valamint a gödöllői állami gazdaságba látogattak. /mti/

--

bb 71. szécsi pál

tm-ju la

1974. május 3.

táncdalénekes kedden, 30 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. /mti/

--

16.25/ju

- 64 -

N 1705

bb 70. környezetvédelmi, természet átlakító modell a tatai járás - sajtótájékoztató tatán

vid/kz-ju -cz

1974 május 3.

sajtótájékoztatót rendezett pénteken tatán az országos vízügyi hivatal, az észak-dunántúli vízügyi igazgatóság és a tatai vizgazdálkodási társulat. a tatai járásnak, az által-ér vízgyűjtő területének sokféle szempontból egyedülálló sajátosságait és azt a több éve tartó nagyszabású környezetvédelmi és tájformáló munkát mutatták be, amely országos modellnek tekinthető. szinte nemzetközi viszonylatban is egyedül álló, hogy az alregionális közigazgatási körzethatár, vagyis a járás területe teljesen egybeesik a hidrológiai / nagy térségű vízgyűjtő/határokkal. így a vidék olyan, mint egy természetes terepasztal, ahol a termelés és a természet kölcsönhatásai jól megfigyelhetők.

a talajvédelem és a mezőgazdasági fejlődés szoros összefüggése hazai viszonylatban itt vetődött fel először. már a felszabadulás előtt próbálkoztak a különböző vízfolyások rendezésével, de rájöttek, hogy az egész terület komplex rendezése van szükség. ehhez csak a nagyüzemi gazdálkodás adott lehetőséget. a táj sokrétű átalakításával a különböző vízrendezésekkel, a műtárgyak építésével párhuzamosan a terület adottságainak megfelelően gyökeresen átalakították a mezőgazdasági művelést is.

az által-ér vízgyűjtő területe az ország egyik legszeszélyesebben csapadékos vidéke. dad községben például egy alkalommal 240 perc alatt 245 milliméter csapadék zúdult le. a pusztító árvizek megelőzésére az által-ér völgyében automatikus távmérő rendszert szereltek fel. a folyók tisztaságának a védelmére ülepítő rendszereket alakítottak ki. a sokrétű tájformáló munkát úgy tervezték meg, hogy közben az esztétikai igényeket is kielégítsék és az ország egyik legsűrűbben lakott, három várost magába foglaló, nagyon ejlett iparral rendelkező vidékén az üdülési-pihenési igényeket is kielégíthessék. a sokoldalú munka természetes további fejlesztési lehetőségeket tár fel. a tatai öreg-tó rekonstrukciójának befejezésével egyidejűleg megkezdték például a 2500 hektáros területre szóló öntözőfürt tervezését.

a vidék valamennyi vízfolyásának a duna a befogadója. ezért a sajtó képviselői hallhattak arról a nagyszabású munkáról is, amely a duna vízminőségének javítására - az ensz közreműködésével - megkezdődött. a magyarországi duna-szakasz megóvására az ensz egymillió dollárt bocsátott rendelkezésre. a hazai vízügyi szolgálat is jelentős összegekkel kapcsolódott be a védekezési munkákba. /mti/

--

16.45/ju

- 65 -

N 1700

bb 72. az ikarus nemzetközi elismerése

t ni/gk-ju ie la

1974. május 3.

pénteken a magyar kereskedelmi kamarában átadták az ikarus karosszéria- és járműgyárnak a nemzetközi fejlesztési intézet kitüntetését, a „fejlesztés nemzetközi elismerésére”, az ünnepségen részt vett dr. betlej sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes, dr. kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke, valamint a nemzetközi fejlesztési intézet képviselője. Ben gisele ruthmann európai igazgató és duncan sandys angol közgazdász.

az intézetet 1963-ban alapították az emberiség, a kultúra, az ipar és a tudományok területén elért eredmények értékelésére és azok elismerésére. eddigi működése folyamán az intézet többek között kitüntetésben részesítette a bécsi operaházat, a dubrovnikai fesztivál rendezvényeit, a párizsi curie intézet rákkutatómunkáját és az ibm ipari munkásságát. magyarországon a kitüntetést elsőként az ikarus-gyár kapta meg a tömegközlekedési eszközök tervezésében és gyártásában elért kiemelkedő munkájáért.

a kitüntetést toldi józsef, az ikarus vezérigazgatója vette át és köszönte meg a gyár kollektívája nevében a nagyértékű nemzetközi elismerést. /mti/

-. -

bb 73. megkezdődtek az alba regia napok - nyolc nemzetközi, tizenhárom országos rendezvény

vid/kz-ju la

1974. május 3.

háromszáz egyenruhás uttörő felvonulása, a fanfárok hangja, a város piros-kék lobogójának ünnepélyes felvonása jelezte pénteken székesfehérvárott, hogy megkezdődött a város háromhetes tavaszi ünnepségsorozata, a 11. alba regia napok. a rendezvények sorát a városi tanácsháza épületében ünnepi üléssel nyitották meg. gubics istván, a városi tanács elnökhelyettese köszöntötte a tanácsstagokat, a meghívott vendégeket, a város dolgozó kollektíváinak képviselőit. ezután kalmár dezső városi tanácselnök méltatta a 11. alba regia napokat. elmondta, hogy az idei rendezvény-sorozat jelentőségében túlnő a város határain. nyolc nemzetközi tanácskozást, tizenhárom országos jelentőségű eseményt és huszonöt helyi rendezvényt tartanak.

az idei alba regia napok első napi eseményeként a helyi örségi klubban áron nagy lajos munkácsy-dijas festőművész megnyitotta „a festészet a posztimpresszionizmustól napjainkig”, című kiállítást, amely reprodukciókban mutatja be a festészet történetét. /mti/

-. -

17.30/ju

- 66 -

bb 74. demográfiai közvéleménykutatást indít a ksh - népesedéspolitikai sajtótájékoztató a muosz-székházban

t mir/gk um zs la

1974. május 3.

népesedéspolitikánk időszerű kérdéseiről tartott pénteken tájékoztatót az ujságíró szövetség székházában dr. szabady egon, a központi statisztikai hivatal elnökhelyettese, a népességtudományi kutató intézet igazgatója. egyebek között elmondta, hogy a népességtudományi kutató intézet a napokban kétezer családra kiterjedő reprezentatív felmérést készít, amelynek során arra keresnek választ, hogy a lakosság körében milyen visszhangot váltottak ki a népesedéspolitikai intézkedések és a társadalom egyes rétegei hogyan látják a népesedéspolitikai határozatban megfogalmazott célok elérésének feltételeit.

a vizsgálatot ez év januárjában szűkebb körű tájékoztató adatfelvétel előzte meg borsod és fejér megyében, valamint a fővárosban. az előzetes adatfelvétel során szerzett tapasztalatok rendkívül biztatóak. a ksh nyolc évvel ezelőtti termékenységi és születésszabályozási vizsgálata során a megkérdezett nők 90 százaléka helyeselte a terhességek művi megszakításával végzett születésszabályozást. most, az előzetes adatfelvétel során a megkérdezettek csaknem 80 százaléka egyet értett a népesedéspolitikai intézkedések új egészségügyi rendelkezéseivel.

a közvélemény egyetértése jut kifejezésre egyebek között abban is, hogy a rendelet életbe lépése óta eltelt első negyedév során - az előző év hasonló időszakához viszonyítva - országos viszonylatban több mint 40 százalékkal csökkent a megszakított terhességek száma. március végéig mindössze 1100-an fordultak terhességmegszakítási kérelemmel az abortuszbizottságokhoz.

a felmérés alkalmával megkérdezték azt is: hány gyermeket tartanak ideálisnak. a válaszokból kiderült, hogy általában a három gyermekes családtípust tartják a legelfogadhatóbbnak. csaknem minden válaszadó hozzáfűzte azonban, hogy ennek legfontosabb feltétele a megfelelő lakás. sorrendben ez után a megfelelő óvodai és bölcsődei ellátást, valamint a gyermekruházati cikkek árának csökkentését és választékának javítását említették meg.

/folyt.köv./

- 67 -

18.12/um

M 18²⁵

bb 74./demográfiai ...folyt./um

dr. szabady egon ezzel kapcsolatban elmondta, hogy a következő öt éves terv összeállításakor ezeket az igényeket a népgazdaság anyagi lehetőségeitől függően a legmesszebbmenőkig figyelembe veszik, s a kormánynak máris megvannak a tervei a lakás-, az óvodai és bölcsődei ellátás színvonalának fokozottabb javítására.

a ksh elnökhelyettese kitért arra is, hogy január 1-től - az új egészségügyi intézkedések életbe lépése óta - a korábbanál 45 százalékkal több kismama jelentkezett terhesgondozásra. a terhesek számának ilyen arányú növekedése alapján várható, hogy az idén 38-40 ezerrel több gyermek születik, mint az elmúlt években. a szembetűnő változás azonban még nem a népesedéspolitikai határozat következménye. a születések számának ilyen nagyarányú növekedése elsősorban azzal függ össze, hogy most érik el a szülő kort azok a korosztályok, amelyek jóval népesebbek, mint az előző korcsoportok. /mti/

--

bb 75. halálos közlekedési balesetek

i ms/pá um la

1974. május 3.

a heves megyei lőrinci községben taugner lászló 23 éves helybéli gépkocsivezető motorkerékpárját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezetve a kanyarban lesodródott az uttestről és egy lakóház bejárati hidjának ütközött. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítása után meghalt, feleségét, taugner lászlóné 20 éves pénztárosnőt pedig súlyos állapotban szállították kórházba.

szabálytalan helyen, figyelmetlenül haladt át az uttesten budapesten a xx. kerület nagy sándor utca és vécsy utca kereszteződésében csepregi istván 79 éves budapesti nyugdíjas. egy személygépkocsi elütötte. az idős ember a helyszínen belehalt sérüléseibe. /mti/

--

- 68 -

18.15/um

M 1840

bb 76. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

a la um

1974.május 3.

34. áb-sajtótájékoztató
35. fogadás a szovjet sajtó napja alkalmából
36. gül baba türbéje
37. a textilipari tud.egyesület küldöttközgyűlése
38. somogy megye népesedési helyzete
39. kitüntetés példás gyermeknevelésért
40. kiállítás szombathelyen
41. győri vízi színpad
42. kiállítás orosz lányon
43. herbária sajtótájékoztató
44. utépitő telep
45. megszűnik a villamosközlekedés szombathelyen
46. gulyatartás
47. dinitrogén-oxid gyár
48. új alaphálózati villamos energia táppont épül
49. a pest megyei tanács ülése
50. kitüntetés
51. műszaki hetek borsodban
52. fock jenő és németh károly fogadta faggyejevet
53. a mém és a szövosz vezetőinek megbeszélése
54. kitüntetések
55. felsőzsolcai csomópont
56. a főkapitányság közleménye
57. virágzik a borsó
58. tavaszi „munkagyőztes”, csongrádban
59. kiváló együttesek
60. a kisz kb lányok, fiatalasszonyok tanácsa
61. „ki tud többet a tanácstörvényről”,
62. a tot elnökségének ülése
63. benke valéria látogatása
64. pullai árpád látogatása baranyában
65. győri imre látogatása békésben
66. óvári miklós látogatása a vi. kerületben
67. timár mátyás látogatása az állatorvostudományi egyetemen
68. fock jenő fogadta schürert
69. külföldi szakszervezeti küldöttségek látogatásai
70. sajtótájékoztató tatán

/folyt.köv./

- 69 -

18.20/um

M 1850

bb 76. /hirjegyzék ...folyt./um

- 71. elhunyt szécsi pál
- 72. az ikarus nemzetközi elismerése
- 73. alba regia napok
- 74. népesedéspolitikai sajtótájékoztató
- 75. halálos közlekedési balesetek
- 76. hirjegyzék

/mti/

.-

vbb 77. a nemzetközi diákszövetség

r/gk-ju zs la

1974. május 3.

végrehajtó bizottságának prágai ülésére pénteken magyar delegáció utazott a csehszlovák fővárosba. a küldöttséget szücs istvánné, az egyetemi és főiskolai tanács társelnöke vezeti.

/mti/

.-

bb 78. ülést tartott a fővárosi tanács - interpelláció víz ügyben

t pr/gg-ju zs la

1974. május 3.

kelemen lajos elnökhelyettes vezetésével pénteken az újvárosházán ülést tartott a fővárosi tanács. a testület elsőként a fővárosi bíróság munkáját, ítélkezési gyakorlatát elemezte - a témáról dr. patkós lajos, a bíróság elnöke tájékoztatta a tanács tagjait.

/ folyt. köv./

19.00/ju

- 70 -

M 1945

bb 78. / ülést tartott ... 1. folyt./-ju

a büntető ítélkezési tevékenységet ismertette rámutatott, hogy budapesten - az 1971-es, illetve az 1973-as év statisztikai adatait összevetve - az elítélteknek tulnyomó többsége közvádas bűncselekmény miatt került bíróság elé, s mindössze hét százalékuk állt bíróság elé ,, magánvádasként,,, főként könnyű testi sértés, rágalmozás, becsületsértés vétsége miatt. örvendetes tény, hogy csökkent az erőszakos bűncselekmények miatt elítéltek száma.

a közúti közlekedésben a balesetek száma az utóbbi években fokozatosan csökken. ebben közrejátszik, az is, hogy a csupán nyolc napon belül gyógyuló könnyű testi sérülést, illetőleg a 15.000 forintnál kisebb kárt okozó baleseteket nem kell bejelenteni, de természetesen az is, hogy bizonyos mértékben javult a közlekedési morál/. budapesten a közlekedési bűncselekmények miatt bíróság elé kerülő ügyek száma azonban emelkedik, különösen a szeszital fogyasztása után volán mögé ülők, s a közlekedési fegyelmet súlyosan sértők száma szaporodott. az összes közlekedési balesetnek körülbelül 18-20 százaléka ittasság miatt következik be. a büntetéskiszabási gyakorlat helyes irányára utal, hogy az utóbbi években emelkedett a végrehajtható szabadságvesztések száma és szigorubbá váltak a pénz-főbüntetések. 1973-ban közlekedésvétség miatt 28 esetben szabtak ki olyan pénzbüntetést, amelynek összege meghaladta az ötezer forintot.

a népgazdaság elleni bűncselekmények sorában - a gyakoriságot nézve - a deviza- és vámbüntettek foglalják el az első helyet. észrevehetően csökkent az üzérkedés miatt jogerősen elítéltek száma, s nem szaporodnak a vásárlók megkárosítása miatt bírósághoz érkező akták sem. viszonylag ritka az ugynevezett gazdasági vesztegetés is. a bíróságok ítélkezési tevékenységében a vagyon elleni bűncselekmények a leggyakoribbak, ebben bizonyul bűnösnek például a közvádas bűncselekmények miatt elítélteknek mintegy 43 százaléka. a fővárosi bűnözés helyzetének pozitív vonása, hogy évről-évre csökken a fiatalok elítéltek száma.

igen sok a gazdasági per, ezek között kiemelkedő helyet foglalnak el - a szerződési viták. a tapasztalatok annak a jogpolitikai elvnek a fontosságát mutatják - huzta alá dr. patkós lajos -, hogy az osztársadalmi érdeket kell képviselni a helytelenül értelmezett csoportérdekkel szemben. elég gyakori a gazdasági ,, erőfölénnyel,, való visszalés, ez a tapasztalatok szerint sokszor vezet a szerződéskötések megtagadásához. a jogpolitikai irányelveknek megfelelően nagy súlyt helyeznek a szerződésszegéshez fűződő polgári jogi szankciók következetes alkalmazására.

/ folyt. köv./

19.10/ju

- 71 -

M 1945

bb 78. / ülést tartott ... 2. folyt./-ju

a polgári ítélkezés gyakorlatát elemezve a fővárosi bíróság elnöke elsőként a kisajátítási, kártalanítási perekről szólt, hangsúlyozva, hogy az ilyen ügyeket tárgyaló bírósági tanácsoknál helyes törekvés tapasztalható a spekuláció megelőzésére és a társadalmi tulajdon károsításának megakadályozására. a kártalanítási összeg megállapításánál messzemenően figyelembe veszi a bíróság a jogpolitikai irányelveknek azt az előírását, hogy a kisajátítást szenvedőnek tényleges kárát kell megtéríteni, amelynek megállapításánál nagy szerepe van a forgalmi értéknek. a bíróságok nagy gondot fordítanak a balesetekkel kapcsolatos kártérítési perekben a tényállás gondos tisztázására, körültekintően állapítják meg a kár, vagy az esetleges járadék összegét, s ha szükséges, a károsult felelősségének arányában élnek a kármegosztás lehetőségével is.

a fővárosi bíróság a lakásügyi perekkel kapcsolatos ítélkezési munkájában gyakran tapasztalja a jogszabályok kijátszására, a jogtalan előnyök szerzésére irányuló törekvést. a fellebbezések viszonylag magas száma is bizonyítja, hogy a lakásügyi perek bővelkednek heves vitákban, kiélezett ellentétekben; amíg 1973-ban az összes polgári perek 16 százalékába n éltek a felek a fellebbezés lehetőségével, addig a lakásügyi perekben benyújtott fellebbezések aránya csaknem 40 százalék volt. a válási ügyek kapcsán megemlítette, hogy a bíróság csak akkor bontja fel a házasságot, ha meggyőződik, hogy a végleg megromlott, a házaspár között minden érzelmi kapcsolat megszűnt. ma már elmondható, hogy az érdemi tárgyalást megelőző meghallgatás, az ugynevezett békitő tárgyalás nem formális, hiszen a válóperek egyharmadában a házastársak már az érdemi tárgyalás előtt kibékülnek.

- bíróságaink feladata a jövőben is az - zárta előterjesztését dr. patkós lajos -, hogy mind a büntető, mind a gazdasági, a polgári és a családjogi eljárásokban szigorúan a törvényesség követelményének megfelelő ügydöntő határozatokat hozzanak és a jogalkalmazás jogpolitikai elveinek helyes érvényesítésére törekedjenek. ez azt jelenti, hogy a bűncselekményt elkövetőket a törvénynek megfelelően, de a büntetés messzemenően, egyéniesítésével, vonják felelősségre; a gazdasági, a polgári és a családjogi ügyekben pedig egyeztetés össze a közérdeket, a csoportérdeket és a jogos magánérdeket.
/ folyt. öv./

19.20/ju

- 72 -

14 1972

bb 78. / ülést tartott ... 3. folyt./-ju

a fővárosi tanács elfogadta a fővárosi bíróság munkájáról szóló tájékoztatót, majd meghallgatta dr. berényi sándor beszámolóját a jogi és igazgatási bizottság tevékenységéről. a bizottság elnöke elmondotta, hogy a testület - egyebek között - közreműködik a tanácsi rendeletek előkészítésében. ellenőrzi a jogszabályok végrehajtását, jogszabály-módosítást kezdeményez, figyelemmel kíséri a tanácsi szervezet hatósági tevékenységét, s közreműködik a jogpropaganda elveinek kidolgozásában. a bizottság energiájának nagy részét a rendeletalkotásban való részvétel köti le. erre egy adat: 1972 áprilisában 49 tanácsi rendelet volt hatályban s közülük az időközben bekövetkezett változások miatt mindössze 16 volt olyan, amely megfelelt a hatályos jogi szabályozásnak, illetve összhangban volt társadalmi, gazdasági viszonyaink fejlettségével.

a tanács elfogadta a bizottság beszámolóját, tájékozódott korábbi határozatainak végrehajtásáról, illetve a végrehajtó bizottság két tanácsülés közötti munkájáról, s hatályon kívül helyezte a fűtési tanfolyam szervezéséről szóló 1959-es határozatát.

kelemen jános fővárosi tanács tag interpellációt jegyzett be kőbánya vizellátásának javítása tárgyában. interpellációját szóban is indokolva elmondotta, hogy ez a városrész rendszeresen vízhiánnyal küzd, gyakori, hogy a hét közepétáján csak késő este erednek meg a csapok. külön is említésre érdemes az április 20-án történt eset: előzetes bejelentés nélkül tízezer ember maradt víz nélkül, a helyzet - szombat lévén - különösen súlyos volt. a vízművek ügyeletesek szerint a ,,szárazság,, hétfőn reggelig tartott volna, s csak nagyhezen sikerült elintézni, hogy kőbánya mégse maradjon víz nélkül a hét végére.

rymorcz pál, a fővárosi tanács közmű- és mélyépítési főigazgatóságának vezetője válaszában elmondotta, hogy a vízügyi beruházásokat illetően kőbánya eddig sem volt mostohagyerek, s nem lesz a jövőben sem. a főváros víz-ellátása a dunára épül, a csövekbe jutó víz mennyisége nagy mértékben függ a folyó víz-állásától, sőt, a víz hőfokától is.

/ folyt. köv./

19.28/ju

- 73 -

14 1972

bb 78. / ülést tartott ... v4. folyt./-ju

áprilisban naponta 841.000 köbméter vizet adtak a kutak, egy esztendővel korábban csak 776.000 köbmétert. az igény azonban még ennél is magasabb, körülbelül 860.000 köbméter volt. kőbánya sajátos földrajzi helyzetéből adódik, hogy ebben a városrészben gyakoribb a vízhiány, a legfőbb víznyerő területek ugyanis ma még budapest északi részén helyezkednek el. megindult azonban a déli, csepeli víznyerő területek kiaknázása, 80.000 köbméteres tárolómedence épül a gellérthegyen, s fektetik már a nagy átmérőjű, 4-es számú főnyomócsövet. kőbánya vizgondjait az egész főváros mennyiségi igényeinek kielégítésével együtt lehet majd véglegesen megoldalni. hogy az április 20-i eset meg ne ismétlődhessen, utasították a fővárosi vízműveket a szükséges intézkedések megtételére.

az interpellációra adott választ kelemen jános is, a fővárosi tanács is elfogadta. /mti/

--

vtbb 79. ,, bolgár kalauz,,

pá-ju la zs

1974. május 3.

a bolgár kulturális központ május 6-án, hétfőn bolgár kalauz címmel rendezi meg surányi ibolya önálló előadóját. az est címadó novellája kosztolányi dezső elbeszélése. elhangzik a műsorban kardos g. györgy elbeszélése, valamint illyés gyula és nagy lászló több verse is. az esten közreműködik csengery adrienne, a magyar állami operaház magánénekesnője és kecskés andrás lantművész. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 20 órától!

bb 80. fiatal művészek pódiuma a fészekben

k nn/gk-ju zs la

1974. május 3.

pénteken ismét fiatal művészek álltak a fészek művészklub pódiumára: bihari sándor költővel, császár istván íróval és csukás istván költővel, decsényi jános zeneszerzővel és b. farkas tamás filmrendezővel ismerkedhettek meg az érdeklődők. / folyt. köv./

19.35/ju

- 74 -

MA 1974

bb 80. / fiatal művészek ... 1. folyt./-ju

az est műsorában közreműködött csurka lászló, horváth sándor, madaras józsef, valamint a liszt ferenc kamarazenekar, sándor frigyos vezényletével. az est házigazdája cigány györgy volt. /mti/

--

bb 81. katona istván csehszlovákiába utazott

la/gné-ju la

1974. május 3.

katona istván, az mszmp kb agitációs és propaganda osztályának vezetője pénteken a csehszlovák kommunista párt központi bizottságának meghívására csehszlovákiába utazott. konzultációs megbeszéléseket folytat a két testvérpárt agitációs és propaganda tevékenységéről. /mti/

--

bb 82. időjárásjelentés

pá-ju la

1974. május 3.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. május 3-án, pénteken esteü

melegebb idő

várható időjárás szombat estig: változóan felhős idő, egy-két helyen kisebb zápor, esetleg zivatar. mérsékelt, napközben megélénkülő déli, délnyugati szél. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 19-24 fok között. /mti/

--

19.40/ju

- 75 -

MA 1974

v

bb 83. filmkocktél a csehszlovák klubban

t zsupá-ju zs la

1974. május 3.

frantisek benko ezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság nagykövetségének katonai és légügyi attaséja pénteken a csehszlovák klubban hazája felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából filmkocktél rendezett. a koktélon megjelent a honvédelmi minisztérium több magasrangú képviselője, ott voltak, a budapesten akkreditált katonai és légügyi attasék, valamint b.p. ivanov vezérezredes vezetésével az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoki karának több tagja. a koktélon bemutatták a konfrontáció című filmet, amely emléket állít a felszabadító harcok hőseinek. /mti/

--

vbb 84. ismét gyilkolt egy háborus maradvány

i ms/pá-ju la

1974. május 3.

a veszprém megyei herendi szénbánya lakótelepén súlyos gyermekszerencsétlenséget okozott egy, a második világháborúból visszamaradt ismeretlen robbanóanyag, amelyet ottani gyerekek találtak és egy faskamrában játszottak vele. a robbanás következtében sztojka tiber 11 éves tanuló a helyszínen meghalt, csaba nevű 15 éves fivérét, aki szintén iskolai tanuló, életveszélyes állapotban szállították kórházba. a szilánkoktól egy ember is könnyű sérülést szenvedett, aki az épülettől körülbelül 20 méterre tartzkodott. a rendőrség vizsgálatot indított az ügyben. /mti/

--

bb 85. paolo bortoluzzi,

pá-ju la

1974. május 3.

a párizsi nagy-opera vezető táncművésze, budapestre érkezett. május 4-én, szombaton bejartnak xenakis zenéjére komponált koreográfiáját táncolja, majd vasárnap, május 5-én noella pontois partnereként / a párizsi nagy-opera primabalerinája/ a giselle férfi főszerepét táncolja az operaházban. /mti/

--

19.50/ju

- 76 -

U 2000

bb 86. dr. biró józsef hazaérkezett helsinkiből

sl/gk-ju la

1974. május 3.

dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter pénteken, az esti órákban helsinkiből hazaérkezett budapestre. a magyar népköztársaság és a finn köztársaság között a kereskedelmi akadályok megszüntetéséről létrejött megállapodás alkalmából dr. biró józsefet fogadta dr. urho kekkonen köztársasági elnök. látogatást tett továbbá kalevi sorsa miniszterelnöknél és dr. ahti karjalainen elnökhelyettes, külügyminiszternél is. külkereskedelmi miniszterünk eszmecserét folytatott a finn gazdasági vezetőkkel a magyar-finn gazdasági kapcsolatok időszerű kérdéseiről és azok továbbfejlesztésének lehetőségeiről. mivel ez év végén lejár a magyar-finn gazdasági, ipari és műszaki együttműködési megállapodás, elhatározták, hogy rövidesen tárgyalásokat kezdenek új, tízéves megállapodás kötésére. a szívélyes, baráti hangú megbeszéléseken jelen volt dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, rónai rudolf, hazánk helsinki nagykövete, valamint kővári péter, a külkereskedelmi minisztérium főosztály-vezetője. /mti/

--

bb 87. belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

-ju la

1974. május 3.

- 77. szücs istvánné prágába utazott
- 78. a fővárosi tanács ülése
- 79. ,, bolgár kalauz,,
- 80. fiatal művészek pódiuma
- 81. katona istván csehszlovákiába utazott
- 82. időjárásjelentés
- 83. csehszlovák filmkocktél
- 84. ismét gyilkolt a háboruból visszamaradt...
- 85. paolo bortoluzzi
- 86. biró józsef hazaérkezett helsinkiből
- 87. hírjegyzék

/mti/

- v e g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: konc Antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

21.30/ju

- 77 -

U 2/ve